

Kandidatnummer 800

HiOA strategi 2020 – En garanti for økt studiekvalitet?

Bacheloroppgave 2017
Bachelorstudium i administrasjon og ledelse
Høgskolen i Oslo og Akershus, Institutt for offentlig administrasjon og ledelse

Sammendrag

Denne oppgaven tar for seg Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA) sitt arbeid med strategi, og hvordan strategiske avgjørelser kan påvirke studenters oppfattelse av studiekvalitet. Gjennom analyse og testing av tre ulike hypoteser redegjør oppgaven hvorvidt HiOAs *Strategi 2020 – Ny viten ny praksis* har bidratt til å øke oppfattelsen av, og den rapporterte studiekvaliteten ved HiOA.

Selve undersøkelsen baserer seg på analyse av tall hentet fra NOKUTs studiebarometer, Kunnskapsdepartementets tilstandsrapport for høyere utdanning samt HiOAs egne kvalitetsundersøkelser. Analysen og drøftingen belyser og trekker linjer mellom HiOAs strategiske prioriteringer i perioden 2012 frem til i dag, og rapporterte resultater for kvalitet. Studiekvalitet er et svært komplekst og vanskelig område å måle, noe som også gjenspeiler seg i teorien og analysen i oppgaven.

Basert på analysene av ulike indikatorer for studiekvalitet konkluderer oppgaven med at HiOA iløpet av strategiperioden har visst tegn til forbedring på den rapporterte studiekvaliteten, og at strategien sånn sett *kan* ha vært virkningsfull. Et av hovedmålene i strategien var å bruke universitetssatsningen som et virkemiddel for å styrke HiOA som helhet. Våren 2017 har høgskolens styre valgt å søke NOKUT om universitetsakkreditering noe som *kan* ses som et tegn på vellykket strategiarbeid.

Forord

Jeg vil takke min veileder Åge Johnsen for støtten og veiledningen jeg har fått gjennom skriveperioden. Dette produktet hadde aldri blitt det sammen uten dine råd og innspill. Du har vært en faglig inspirasjon.

Nest ønsker jeg å takke NOKUT, Kunnskapsdepartementet, de ansatte ved HiOA og alle andre som jobber daglig for å undersøke, analysere og bedre hverdagen til studenter ved HiOA og over hele landet. Deres innsats er uvurderlig.

Innholdsfortegnelse

Sammendrag	ii
Forord	iii
1. Innledning.....	1
1.1 Bakgrunn	1
1.2 Problemstilling	2
2 Teori	2
2.1 Hva er kvalitet i høyere utdanning	3
2.2 Stortingsmelding nr. 16 (2015–2016) – Kultur for kvalitet i høyere utdanning	3
2.3 Studentenes kvalitetsmelding	4
2.4 Oppgavens definisjon av kvalitet	5
2.5 Strategi.....	5
2.6 Strategisk ledelse	7
2.7 Strategisk ledelse i høyere utdanning	7
2.8 Andre påvirkningsfaktorer	8
2.8.1 Mangfold og kjønnsbalanse.....	9
2.8.2 Internasjonalisering	10
2.9 Hypoteser.....	11
3. Metode.....	12
3.1 Valg av metode.....	12
3.2 Utvalg av utdanninger	13
3.3 Valg av datakilder	14
3.4 Gyldighet og pålitelighet	14
4. Strategi 2020 – fra fusjonen til i dag	16
4.1 Strategi 2020.....	16
4.2 utfordringer knyttet til kvalitetsarbeidet.....	17
4.3 Endring av ledelsesmodell.....	18
4.4 Stortingsmelding om kvalitet i høyere utdanning	19
4.5 Universitetsøknaad	19
5. Analyse.....	21
5.1 Tall fra studiebarometeret	21
5.1.1 HiOA	21
5.1.2 Bachelor i utviklingsstudier.....	22
5.1.3 Bachelor i journalistikk	23
5.1.4 Grunnskolelærer 1. til 7. trinn	24
5.1.5 Bachelor i sykepleie (Pilestredet).....	25
5.2 Inntakskvalitet og overinntak	26

5.3 Størrelse og tilfredshet.....	28
5.4 Frafall	29
5.5 Mangfold og kjønnsbalanse.....	29
5.6 Internasjonalisering	30
5.7 FoU-virksomhet og publisering.....	31
6. Drøfting	32
6.1 Universitetsstatsningen som virkemiddel.....	33
6.2 Inntakskvalitet	33
6.3 Sammenheng mellom FoU og kvalitet.....	33
6.4 Strategiens elementer i de fire studieretningene.....	34
6.5 Størrelsen på utdanningene	35
7. Konklusjoner	36
7.1 Svakheter ved undersøkelsen	36
7.2 Følger for praksis.....	37
7.3 Forslag til videre forskning	37
Litteraturliste	38

1. Innledning

I denne oppgaven ønsker jeg å se nærmere på hvordan Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA) sitt strategiarbeid har foregått siden fusjonen mellom Høgskolen i Oslo (HiO) og Høgskolen i Akershus (HiAk) i 2011. Dette sett i lys av strategiens mål om å bli akkreditert som universitet. Jeg ønsker å se om det er mulig å finne en tydelig sammenheng mellom hvordan HiOA har jobbet med strategien opp mot kriterier satt av Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT), og hvordan dette strategiarbeidet har gitt utslag på arbeidet med å øke studiekvaliteten ved HiOA.

Som en norsk høyere utdanningsinstitusjon settes det krav til at HiOA må levere på flere områder. Blant disse finner vi blant annet forskning, undervisning og formidling. Et av de mest synlige resultatene av høyere utdanning er ferdig uteksaminerte og kvalifiserte kandidater til arbeidslivet. Denne oppgaven blir ikke mindre viktig med HiOAs rolle som Norges største profesjonshøgskole, noe som gjør HiOA til en helt vital aktør når det kommer til å fylle arbeidsmarkedet med nødvendige kandidater til sentrale profesjoner innen for eksempel helse og utdanning. Kan det allikevel være slik at jaget etter å bli universitet har gått på bekostning av den faktiske kvaliteten på utdanningen som institusjonen tilbyr? Sett i lys av NOKUTs studiebarometer, og ikke minst NOKUTs underkjennelse av HiOAs kvalitetssikringssystem i 2014, samt Meld. St. 16 (2015–2016) – *Kultur for kvalitet i høyere utdanning*, er dette absolutt aktuell tematikk som bør tas høyde for i arbeidet med ny strategi 2024 for HiOA. Oppgaven vil inneholde drøftinger rundt hvordan HiOA har lagt opp sitt strategiarbeid og analysere resultater av arbeidet for studiekvaliteten.

1.1 Bakgrunn

Fra HiO og HiAks fusjon og opprettelsen av HiOA i 2011 og frem til i dag har *Ny viten – ny praksis: Strategi 2020* spilt en sentral rolle i utviklingen av HiOA som institusjon. Dette har preget institusjonen i den form av at man har hatt et større fokus på forskning og publisering, samt opprettelse av diverse sentre som kan bidra til å gjøre HiOA så relevante som mulig på de fagområdene der HiOA primært skal være sterke. Samtidig har det skjedd endringer i organisasjonen og til hvilke krav som stilles som har krevd omstilling og nytenkning. Blant annet ble en delt ledelsesmodell og det valgte rektoratet som var med å starte strategi 2020-prosessen, skiftet ut i 2015 til fordel for en enhetlig ledelsesmodell med et nytt ansatt rektorat. Rektor f.o.m. 2015, Curt Rice, har vært svært tydelig på sitt ønske om å være mannen som fører

HiOA til universitetsstatus, og har sammen med sitt team jobbet målrettet for å få dette til å skje så fort som mulig. Allikevel har det skjedd ting på veien som kan få en til å sette spørsmålstegn ved hvor vidt dette jaget etter å bli universitet har gått på bekostning av studentene. Da NOKUT gikk gjennom HiOAs rutiner for kvalitetssikring i 2014, ble kvalitetssikringssystemet til HiOA underkjent. HiOA hadde rett og slett ikke gode nok rutiner for hvordan studenters opplevde studiekvalitet skulle rapporteres og sikres. Til tross for at HiOA klarte å få på plass et nytt system innenfor tidsrammen gitt fra NOKUT, må det ses som en tydelig svakhet. NOKUT gjennomfører hvert år også en undersøkelse blant andreårs studenter ved alle studier, kalt Studiebarometeret. Heller ikke her har HiOA levert oppløftende resultater på kvaliteten studentene opplever. I oppgaven skal jeg prøve å finne svar på hvorvidt kvalitetssatsningen har vært en for liten del av Strategi 2020, og om strategiarbeidet har hatt en direkte innflytelse på studiekvaliteten.

1.2 Problemstilling

Tema for denne oppgaven er hvordan strategiutforming ved høyere utdanningsinstitusjoner påvirker institusjonenes resultater. Jeg har avgrenset oppgaven min til å studere strategiutforming ved én institusjon og for en av høyere utdannings hovedoppgaver, nemlig utdanning. Min problemstilling er videre avgrenset til strategiutformingen i en bestemt tidsperiode og for virkninger for et utvalg av studieretninger. Problemstillingen er dermed:

Hvordan har HiOAs strategiarbeid påvirket studiekvaliteten ved institusjonen, eller nærmere bestemt: hvordan har Strategi 2020 påvirket studiekvaliteten ved utvalgte studieretninger på HiOA?

2 Teori

Kvalitet er et begrep som brukes om mangt, og i dagligtale er begrepet noe som i stor grad brukes for å uttrykke noe positivt ved et produkt, en situasjon eller lignende. Allikevel er det mange som er i tvil om hva uttrykket kvalitet egentlig innebærer, noe som også gjør det vanskelig å komme med en god definisjon på selve begrepet (Sandholm 1971, 9). Det store norske leksikon på sin side definerer kvalitet som:

«Tings måte å være på, beskaffethet, spesifikk karakter (om sanseinntrykk). Enkelt sagt er kvalitet evnen til å tilfredsstille kundens eller brukeren krav og forventninger.»

(Store norske leksikon 2017)

Det store norske leksikon refererer også til Norsk standard som i din definisjon av kvalitet knytter det opp mot:

«(...) i hvilken grad en samling av iboende egenskaper oppfyller behov eller forventninger som er angitt, vanligvis underforstått eller obligatorisk.»

(Store norske leksikon 2017)¹

2.1 Hva er kvalitet i høyere utdanning

Før man kan diskutere hvorvidt en strategi kan og har påvirket studiekvaliteten ved HiOA, er det nødvendig å faktisk definere hva som legges i kvalitet i høyere utdanning. Kvalitet handler blant annet om det å sikre at undervisningen som skjer ved institusjonene holder et høyt nivå, at det forskes ved institusjonene og at denne forskningen er god, samtidig som utdanningsinstitusjonene blir organisert og ledet på en måte som fremmer en kvalitetskultur (Frølich, Hovdhaugen og Terum 2014, 15). Når man snakker om kvalitet i høyere utdanning snakker man gjerne om forskjellige typer kvalitet. Dette kan være kvalitet på inntak, læringsmiljø, resultater og undervisning. Alle disse er relevante, og er faktorer som spiller en rolle for den totale oppfatningen av kvaliteten på norsk høyere utdanning. Det er også viktig å trekke frem at kvalitet i høyere utdanning er et begrep som på ingen måte er lett å hankses med, eller å måle på et nivå som vil være udiskutabelt. Dette vil også belyses tydeligere gjennom analysedelen av denne oppgaven, der det for å gi et så godt som mulig bilde av studiekvaliteten ved HiOA, vil bli analysert flere faktorer som kan påvirke denne. For å belyse litt vanskeligheten av dette kommer jeg også nå til å presentere arbeidet gjort av viktige aktører i høyere utdanningslandskapet knyttet til kvaliteten i høyere utdanning.

2.2 Stortingsmelding nr. 16 (2015–2016) – Kultur for kvalitet i høyere utdanning

Kunnskapsdepartementet varslet i 2015 at det ønsket å legge frem en stortingsmelding som tok for seg kvaliteten i høyere utdanning. Denne meldingen skulle i stor grad fungere som et svar til Kvalitetsreformen fra 2003, som på mange måter aldri fikk den effekten man ønsket på kvaliteten i høyere utdanning. Nærmere 15 år etter reformen mente kunnskapsdepartementet fortsatt at kvaliteten på høyere utdanning var for lav, og ønsket derfor å legge frem en melding med tydelige krav til hvordan kvalitet skulle skapes. Da Kunnskapsdepartementet i 2017 la

¹ <https://snl.no/kvalitet> (01.05.2017)

frem kvalitetsmeldingen presiserte de at universiteter og høyskoler skal sørge for at studentene får utdanning som tilfredsstillende fastsatte standarder og krav til kvalitet, samtidig som de er innovative, fremoverlente og søker utvikling. I arbeidet med meldingen la departementet til grunne fem nøkkelfaktorer for å oppnå økt kvalitet i høyere utdanning. *Gode rammebetingelser* skal sørge for at studentene har de beste mulighetene for å gjennomføre studiene sine på en god måte. *Utdanningsledelse og fagfellesskap* skal bidra til å styrke kompetansen hos de ansatte, og således også studentene. *Utdanningsfaglig kompetanse* det samme. Kompetansen skal være på et nivå som til en hver tid gir tilfredsstillende læring for studentene. *Undervisning og vurdering* skal sørge for at studentene er mest mulig forberedte til å møte arbeidslivet og bidra til samfunnsnytte ved endt utdanning. Og til slutt, *studentengasjement* skal bidra til å gi studentene et utvidet syn utover egen studiehverdag, samt skape tilhørighet. Disse faktorene skal sammen bidra til å gjøre utdanningene relevante, gi studentene det rette læringsutbyttet og gjennom det øke gjennomføringen i høyere utdanning (Kunnskapsdepartementet 2017, 15–16).

2.3 Studentenes kvalitetsmelding

Det er ikke bare Kunnskapsdepartementet som har hatt store interesser i å definere kvaliteten i sin stortingsmelding. I forkant av meldingen valgte studentenes egen nasjonale interesseorganisasjon, Norsk studentorganisasjon (NSO), å lansere sin egen melding kalt ”Studentenes kvalitetsmelding” (SKM). I den skulle NSO komme regjeringen i forkjøpet, og selv sette presedens for Kunnskapsdepartementets arbeid med å definere hva kvalitet i høyere utdanning skulle innebære. Gjennom SKM skulle studentene inspirere regjeringen, høyere utdanningsinstitusjoner og andre relevante aktører i sektoren til å ta i bruk studentenes egne innspill. Selv ga ikke NSO en enkel definisjon på hva kvalitet skal være, men også NSO valgte å definere flere faktorer som spiller en nøkkelrolle dersom man skal skape kvalitet i høyere utdanning. Blant disse finner vi inkludering av studentene i *det akademiske fellesskapet*, som betyr at studenter skal føle seg som en reell del av sitt fagmiljø fra de begynner på studiene til de avslutter. Dette handler både om å skape et trygt miljø mellom studentene, men også gode bånd mellom forskere/forelesere og studentene. En annen faktor de i likhet med kunnskapsdepartementet trekker frem er *undervisning og vurdering for læring*. Studentenes viktigste møte med foreleseren skjer gjennom undervisningen. For å oppnå et best mulig rom for læring, mener NSO det er viktig at undervisningen er god, og at studentene blir vurdert på en grunnlagt som er relevant for deres videre karriere. Videre presiserer NSO viktigheten av *helhetlige studieprogram*. For at studentene skal tilegne seg mest mulig kunnskap og kompetanse, er helheten av studieprogrammene, og studieprogrammernes oppbygning, svært

viktig. Dette handler om å skape en naturlig progresjon for studentene, der det faglige nivået er høyt og økende gjennom studieløpet. De trekker også frem at studieløpene skal være relevante, og at den utdanningsfaglige kompetansen skal være høy, i likhet med Kunnskapsdepartementet. Til slutt trekker NSO frem *forutsetninger og rammebetingelser for kvalitet*. NSO mener at for å skape kvalitet i høyere utdanning er man nødt til å justere hva slags rammer som settes for studentene, og at det må skape forutsetninger som bygger oppunder et godt arbeid for kvalitet i utdanning. Dette handler ikke bare om gode rammer når studentene er på skolen, men også gode rammer gjennom oppveksten og i samfunnet generelt (Norsk studentorganisasjon 2016, 5–8). Selv har NSO også valgt definere og skille mellom studiekvalitet og utdanningskvalitet i sin utdanningspolitiske plattform. Selve *studiekvaliteten* defineres som i hvilken grad utdanningsinstitusjonene legger til rette for og arbeider med at alle aspekter av studiet bidrar til å nå det læringsutbyttet og mål som er satt for studiet. *Utdanningskvalitet* på sin side definerer NSO som det faglige utbyttet som en student har utviklet i løpet av graden studenten gjennomfører.²

Med andre ord kan vi se tydelige sammenhenger mellom hvilke faktorer studentene selv og Kunnskapsdepartementet velger å trekke frem i arbeidet sitt med kvalitet. Hvem som har inspirert hvem kan diskuteres, men det er liten tvil om at dette samspillet mellom studentene selv og politikere setter gode rammer for å skape kvalitet. Når det er gjort, handler det om å skape kultur for kvalitet der det faktisk teller, nemlig hos utdanningsinstitusjonene.

2.4 Oppgavens definisjon av kvalitet

I oppgaven kommer studiekvaliteten og kvalitetsarbeidet ved HiOA i stor grad til å bli diskutert ut i fra NSOs definisjon på studiekvalitet. Dette fordi hoveddelen i oppgaven vil dreie seg om å avdekke hvorvidt bevisste strategiske avgjørelser ved HiOA har påvirket hvordan HiOA legger til rette for at studiene er helhetlige, og at forholdene ved institusjonen legger til rette for å nå mål og skape et størst mulig læringsutbytte.

2.5 Strategi

I likhet med definisjonen av kvalitet finnes det også en rekke forskjellige oppfatninger om hva som legges i begrepet *strategi*. Felles for disse oppfatningene er at de i stor grad dreier seg om en forståelse om at strategi er en plan med spesifikke tiltak for å nå satte mål for en bedrift eller

² <http://student.no/dokumenter/utdanningspolitisk-plattform/>

organisasjon. For private bedrifter kan dette gjerne knytte seg til hva slags plan man legger for å oppnå et størst mulig overskudd, mens det i offentlig sektor heller vil knytte seg til hvordan planen kan bidra til høyest mulig velferd i samfunnet (Johnsen 2014, 16). For HiOA sin del knyttes strategi opp til hvordan den som en offentlig høyere utdanningsinstitusjon bidrar til å levere gode kandidater til arbeidslivet, og hvilke faktorer og områder HiOA som institusjon skal levere på for å best mulig bidra til økt velferd og verdiskapning i samfunnet.

En av de fremtredende tenkerne innen strategifaget er Henry Mintzerg. I 2009 utviklet han i samarbeid med kolleger et rammeverk for å forklare strategi og innholdet i strategifaget (Mintzberg m.fl. 2009). Dette gjennom å forklare 5 forskjellige definisjoner på strategi, og 10 forskjellige måter (skoleretninger) å tenke strategisk på. Den første definisjonen av strategi gikk på at strategi fungerer som en *plan*. Arbeidet med å planlegge er noe de to skolene planleggingskolen og utformingsskolen er svært opptatte av, og er en tankeretning som i lang tid har hatt godt fotfeste i offentlig sektor. Selv om dette ikke lenger kan ses på som et moderne virkemiddel for å tenke strategisk, er det fortsatt en retning som står sterkt i norsk offentlig sektor i dag. Den andre måten Mintzberg trekker frem er å se på strategi som et *mønster*. Dette knytter seg gjerne til å se på hvordan adferd og utvikling skjer over tid, lære av dette og å danne en idé til videre arbeid ut fra dette. Dette knytter seg til lærings- og kulturskolene. Dette er også skoler som kan ses på som viktige i offentlig sektor, da de i stor grad knytter seg til å avdekke de gode mønstre som finnes ved gjennomført politikk, og å tenke strategisk hvordan man kan bruke de samme gode mønstrene i andre deler av offentlig sektor, eller hvordan man kan unngå å gjøre de samme feilene flere ganger. Den tredje tanken om strategi er å se hvordan strategi kan handle om *posisjon* og posisjonering. Dette er også en retning som kan knyttes tett mot offentlig sektor da det handler om å jobbe strategisk for å komme seg i posisjon, og å posisjonere seg i sektoren ut fra hvordan man selv best kan lykkes. Denne måten å tenke strategisk på knytter seg til posisjoneringsskolen, og noe til konfigurasjonsskolen. Den fjerde måten å tenke på handler om *perspektiver*, og hvilke perspektiver man tar utgangspunkt i når man ønsker å skape endring. Her ligger de strategiske skolene som kalles entreprenørskolen og kognisjonsskolen. En annen tenker innen strategifaget, Peter Drucker, er tett knyttet til denne tankeretningen, og beskrev strategi som organisasjonens egen «teori om virksomheten». Den femte og siste måten å tenke strategisk på handler om at strategi kan være et *spill*. Skolene som knytter seg til dette kalles for maktskolen og omgivelsesskolen, og handler om hvordan maktspill og omogivelser kan være avgjørende for strategisk arbeid og en organisasjons utvikling (Johnsen 2014, 17–19). Ser vi videre på den praktiske delen av strategiarbeidet skriver

den britiske professoren Paul Joyce (2012) at mye av dette arbeidet er preget av at strategi er en linær prosesses. Han forklarer også at utvikling av visjoner og planer står sterkt i denne prosessen. Denne måten å tenkte strategi på har likheter med tankegangen til Mintzberg rundt utformings- og planleggingsskolen, og er en måte å tenkte på som er viktig i strategisk tenkning i offentlig sektor.

2.6 Strategisk ledelse

I utøvelsen og gjennomføring av en strategi er det, i dette tilfellet for HiOA sin del, svært viktig å se på hvordan man jobber strategisk med styring og ledelse. *Styring* handler i stor grad om hvordan en organisasjons strukturer og prosesser bidrar til å nå de målene som er satt og for å skape verdier for organisasjonen. *Ledelse* på sin side handler om en leders arbeid og ansvar ovenfor andre, sett opp mot de forholdene som ligger til rette for styring (Johnsen 2014, 21). I HiOA sitt tilfelle kan dette knyttes opp mot hvordan HiOA er organisert for å best mulig kunne jobbe for å nå sine strategiske mål. Styringen handler for eksempel om hvordan administrasjonen og organisasjonen er satt sammen på en slik måte at HiOA kan jobbe for å tilfredsstille NOKUTs krav for å akkrediteres som universitet. Ledelse på sin side handler om hvordan ledelsen jobber ut fra disse forholdene opp mot andre relevante mennesker for å drive høgskolen i riktig retning.

2.7 Strategisk ledelse i høyere utdanning

I studier gjort av styring og ledelse av høyere utdanningsinstitusjoner har det blitt lagt stor vekt at man må tilnærme seg dette på en måte som belyser styring og ledelse fra flere sider. Det er blant annet vanlig at flere modeller for styring og organisering benyttes ved et og samme lærested, noe som skaper helt unike utfordringer for lederne ved institusjonene. Dette gjenspeiles også ved at deler av organisasjonene til dels utfyller hverandre, samtidig som de konkurrerer med hverandre. Nettopp denne konkurransen er noe av det som belyser hvor vanskelig strategisk ledelse ved høyere utdanningsinstitusjoner er, og hvorfor strategisk utvikling på dette feltet kan fremstå som omstridt (Frølich, Hovdhaugen og Terum 2014, 48).

Frølich, Hovdhaugen og Terum (2014, 49) presenterer noen av grunnene til at det har blitt gjort mye forskning på nettopp denne typen institusjoner. Blant dette finner vi at institusjonene til tross for relativt stor autonomi fortsatt er en del av den offentlige forvaltningen, og således i likhet med andre offentlige instanser forventes å opptre som et ledd i en statlig hierarkisk-

byråkratisk forvaltning. Lover, retningslinjer og rapporteringskrav til Kunnskapsdepartementet gjør det helt klart at institusjonene har en plass innen forvaltningen. Det er også viktig å huske på at utdanningsinstitusjonene først og fremst er kunnskapsorganisasjoner, og at de faglig ansatte derfor forventes å ha en tydelig stemme i institusjonenes råd og utvalg. Dette med en tanke om at faglig kvalitet best kan oppnås ved at de faglig ansatte også gis en viss myndighet. Men, en høyere utdanningsinstitusjon vil ikke bare ha faglige ansatte. Det finnes også en rekke ansatte i administrative og tekniske stillinger som også skal ha en viss innflytelse på egen arbeidshverdag. Dette gjenspeiler seg også ved at disse ansatte, i likhet med de faglige, også spiller en sentral rolle i flere av institusjonenes råd og utvalg. Det siste komplekse eksempelet Frølich, Hovdhaugen og Terum (2014, 49–50) trekker frem er det at utdanningsinstitusjonene i større og større grad blir sett på som en del av den nasjonale økonomien. Det forventes at høyere utdanningsinstitusjoner skal utdanne høyt kvalifiserte kandidater på bestilling fra arbeidslivet, noe som gjør kvaliteten på studier og gjennomføring til en nøkkelfaktor for samfunnet. Utdanningsledelsen må med andre ord til en hver tid jobbe strategisk for at utdanningen de tilbyr skal skape samfunnsverdi.

Som vi kan se ut fra dette setter den komplekse situasjonen høyere utdanningsinstitusjoner befinner seg i helt spesielle krav når det kommer til ledelse og strategisk styring av institusjonene. Mye av kravene som stilles gjenspeiler seg også tydelig når vi ser på HiOAs Strategi 2020. HiOA skulle, med universitetssatsninga som virkemiddel, jobbe med å skape verdi for den enkelte og bidra til utvikling i samfunnet (HiOA 2012, 4). Dette krever en medvirkning av både faglige og administrativt ansatte, samtidig som man styrer organisasjonen mot å nå viktige mål når det kommer til forskning, utdanning, formidling og nyskapning. Der er også et faktum at mange høyere utdanningsinstitusjoner (slik som HiOA) er store organisasjoner der det tar tid å gjennomføre endringer. Nettopp av denne grunnen er mange av disse institusjonene avhengig av strategisk planlegging og strategisk ledelse for å utvikle seg og tilpasse seg til sine omgivelser (Dyson 2004).

2.8 Andre påvirkningsfaktorer

HiOA trekker i strategien selv frem mange faktorer som er viktige i det helhetlige arbeidet ved institusjonen. Dette er også faktorer som går igjen både i kvalitetsmeldingen og i studentens kvalitetsmelding, og er arbeidsområder som generelt blir ansett som svært viktige i UH-sektoren. Dette er også faktorer som blir viktige i denne oppgaven når det kommer til å måle hvorvidt HiOAs arbeid med strategien har skapt reelle forandringer ved institusjonen.

2.8.1 Mangfold og kjønnsbalanse

Når HiOA i strategi 2020 snakker om mangfold som en av sine kjerneverdier knytter dette seg først og fremst til institusjonens geografiske posisjon, og hvilke ekstraordinære muligheter institusjonen har til multikulturell læring nettopp fordi HiOA ligger i den regionen det gjør. HiOA uttrykker i strategien at institusjonen ønsker å bruke denne fordelene og å utnytte forståelsen av forskjellighet til å utvikle institusjonen (HiOA 2012, 7).

Når man snakker om mangfold knytter dette seg til flere ting, men først og fremst om å jobbe for en mindre homogen ansatt- og studentmasse ved institusjonen. For HiOA sin del vil dette knytte seg til hvordan man rekrutterer studenter og ansatte av forskjellig kjønn, forskjellig bakgrunn og forskjellig kultur til institusjonen. I følge komité for kjønnsbalanse og mangfold i forskning (KiF-komiteen) vil forskningsgrupper som er heterogent sammensatte og som består av både menn, kvinner og etniske minoriteter, vise seg å være mer innovative og robuste enn mer homogent sammensatte forskningsgrupper. KiF mener at dette bidrar til at produksjon av kunnskap fremstår som mer nyskapende og at kvaliteten blir høyere. KiF skriver også at kvaliteten på selve forskningen vil bli bedre dersom man har et fokus på kjønn og mangfold i forskningen.³ Da Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet satte i gang sitt arbeid med en ny likestillingsmelding, var rektor ved HiOA, Curt Rice, en av dem som valgte å uttale seg om innholdet i meldingen. Dette i sin rolle som leder av nettopp Kif-komiteen. Han fortalte da blant annet at bedre kjønnsbalanse er et verktøy ledere bør benytte seg av for å gjøre organisasjoner bedre. Han begrunnet blant annet dette i forskning som sier at ansatte trives bedre i de organisasjonene der det er kjønnsbalanse i ledelsen, og at folk som trives bedre på arbeidsplassen også presterer bedre. Han forteller også at en gruppes evne til å løse kognitive oppgaver øker når det er kjønnsbalanse i gruppen.⁴ Trekker vi dette tilbake til studentene vil det være naturlig å anta at det kan finnes en sammenheng mellom studenters trivsel og mangfold og kjønnsbalanse og mangfold i studiene. Dette kan vi knytte direkte opp mot arbeidet med å skape et inkluderende læringsmiljø ved institusjonen. I følge forsker ved HiOA, Ida Marie Andersen, handler dette om å skape et læringsmiljø som er fleksibelt og åpent. Det handler om at i et læringsmiljø som kan betraktes som inkluderende, skal alle studenter stille som likeverdige, og gis de samme mulighetene til å utnytte sine evner til det fulle. Dette skal

³ <http://kifinfo.no/nb/content/argumentasjon-okt-kjonnsbalanse-og-mangfold-i-forskning>

⁴ <http://kifinfo.no/nb/2016/05/mangfold-gir-bedre-resultater>

studentene få muligheten til uavhengig av hva slags bakgrunn og hva slags kjønn man har. Med en åpen og inkluderende tilnærming til grunn vil man ikke lenger sette fokus på hva slags mangler som finnes blant den enkelte student og studentgruppe, men heller jobbe for at det utvikles et læringsmiljø som vil gagne alle (Andersen 2014, 102).

2.8.2 Internasjonalisering

I Stortingsmelding nr. 14 (2008–2009) – *Internasjonalisering av utdanning* blir internasjonalisering definert slik:

”Internasjonalisering er utveksling av ideer, kunnskap, varer og tjenester mellom nasjoner over etablerte landegrenser og har følgelig enkeltlandet som ståsted og perspektiv. Innenfor utdanning vil internasjonalisering være prosessen med å inkludere en internasjonal, interkulturell og global dimensjon i mål, organisasjon og handling”.

(St. meld. nr. 14 (2008–2009), 6)

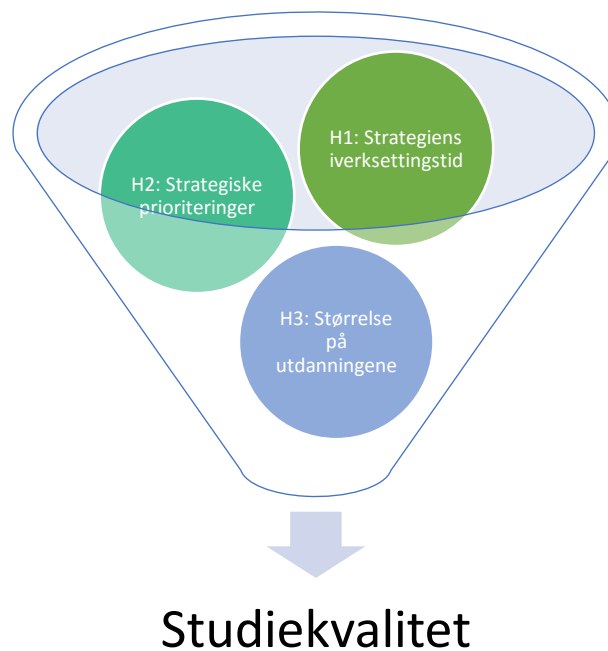
For høyere utdanning vil internasjonalisering gjerne knytte seg til det internasjonale perspektivet utdanningsinstitusjonene klarer å legge til rette for i studiene, og graden av inn- og utveksling av studenter. Samtidig knytter det seg også til hvordan institusjoner samarbeider internasjonalt om både utdanning og forskning, forskermobilitet, og andre faglige utvekslingsmetoder (Kyvik og Wiers-Jenssen 2014).

Et ønske om å gjøre HiOA sterkere på internasjonalisering er noe som går igjen flere steder gjennom strategien. Under utdanning knytter dette seg til at HiOA skal samarbeide internasjonalt om utdanning på alle nivåer. Dette skal bidra til å tilby helhetlige studieløp med høy kvalitet. Når vi ser på forskning og utviklingsdelen av strategien, knytter dette seg til et økt fokus på forskningsaktiviteter som vil bidra til økt ekstern finansiering. Under internasjonalisering dreier dette seg først og fremst om finansiering fra EU. Samtidig skal HiOA prioritere internasjonalt forskningssamarbeid, noe som skal bidra til å styrke kvaliteten på forskning og utdanning ved institusjonen. I tillegg til dette er det også en del av utviklingen av HiOA som organisasjon at man skal jobbe for at rekrutterings- og kompetanseprosesser skal sikre at HiOA blir sett på som en internasjonalt anerkjent arbeidsplass (HiOA, 2012). Det strategi 2020 på sin side ikke sier noe om er hvorvidt institusjonen skal ha et tydelig økt fokus på inn- og utveksling, både blant studenter og ansatte.

2.9 Hypoteser

Med hensyn til bakgrunn og teori er det helt tydelig at det vil ligge en rekke faktorer til grunn som potensielt kan ha påvirket HiOAs arbeid med å utvikle strategien og resultatene av denne strategien. For eksempel er det kun gått 5 år fra vedtaket om iverksettingen av strategien til universitetssøknaden ble sendt inn. Er dette nok tid til å iverksette en strategi som krever ganske omfattende prioriteringer?

Figur 1: Modell for hypoteser om studiekvalitet

På bakgrunn av den teoretiske drøften, vil jeg legge modellen i figur 1 til grunn og studere følgende hypoteser i den videre analysen:

- Hypotese 1: Strategien har hatt for kort iverksetingsperiode til at det er mulig å se vesentlig innvirkning på studiekvaliteten.
- Hypotese 2: De områdene HiOA har prioritert i strategien har ikke påvirket den opplevede studiekvaliteten.
- Hypotese 3: Størrelsen på utdanningen er en betydelig faktor i hvordan studiekvalitet oppleves.

3. Metode

I dette kapittelet vil jeg ta for meg hvilke metoder som har blitt brukt for å svare på problemstillingen, og hvordan jeg kom frem til nettopp disse metodene. Jeg vil begrunne hvorfor valgte metoder er de rette for denne problemstillingen, og diskutere hvorvidt disse metodene og tilgjengelige data vil være de rette for denne oppgaven.

3.1 Valg av metode

Som Johannessen, Tufte og Christoffersen (2010, 35) presenterer, har samfunnsvitenskapen rot i virkeligheten og den virkeligheten hvert enkelt menneske opplever. Samfunnsforskningen dreier seg om å undersøke folks opplevde virkelighet, og det er nettopp dette jeg skal ta for meg i denne oppgaven. Virkeligheten er kompleks, og mennesker sitter på forskjellige erfaringer og inntrykk som vil gjøre at denne virkeligheten vil oppleves forskjellig fra menneske til menneske. Dette gjelder også den opplevde studiekvaliteten for studenter i høyere utdanning.

I oppgaven har jeg i all hovedsak til å benyttet meg av analyse av allerede eksisterende kilder. For å få til dette på en så god som mulig måte er det viktig at dataene som benyttes er gode, og at de gir et så godt som mulig bilde av den faktiske situasjonen for studentene ved HiOA. For å avgrense oppgaven og svare på problemstillingen kommer mye av analysen til å basere seg på innsamling av data fra forskjellige empiriske undersøkelser som ser på *studentenes egen opplevelse av studiekvaliteten* ved HiOA. I hovedsak kommer dette til skje gjennom å analysere kvantitative data innsamlet av NOKUT, Kunnskapsdepartementet, HiOA selv og andre instanser som kan ses som aktuelle for institusjonen. Kvantitative data er det vi gjerne kaller for ”harde” data. I stedet for å gå dypt inn i et objekt samler man mer overordnede data som er lettere å tallfeste, og som treffer en større andel respondenter. Dette er altså data som kan registreres ved at man benytter seg av håndfaste tall.

På den andre siden har vi kvalitative data, eller ”myke” data. Dette er en type data som i større grad foreligger i form av tekst, lyd og bilder. Et eksempel på dette vil være at man istedenfor å samle inn data blant en større gruppe respondenter, gjennomfører et dybdeintervju med færre respondenter. Dette vil gi et detaljert og mer personlig informert kunnskap om problemstillingen, men kunnskapen vil ikke nødvendigvis være like representativ for en større gruppe som en bredere undersøkelse vil være. Kvalitative data er ikke en form for data som vil bli benyttet i noen særlig grad i denne oppgaven (Johannessen, Tufte og Christoffersen 2010,

37). I en oppgave som denne er poenget å på et overordnet institusjonelt nivå kunne gå inn å se hvorvidt strategiske avgjørelser, og en strategi over tid, kan bidra til å påvirke kvaliteten på et produkt institusjonen tilbyr. I dette tilfellet studiekvaliteten. Dette er grunnen til at jeg i denne oppgaven ikke kommer til å fokusere på bruken av kvalitative data. Selv om det kunne vært interessant å snakke med enkeltstudenter om deres opplevelse av studiekvaliteten, vil virkelighetsoppfatningen variere fra student til student. Med dette i bakhodet blir det viktig for meg å heller fokusere på kvantitative data som baserer seg på større datainnsamlinger gjort blant studenter og ansatte ved institusjonen, over lengre tid.

Når det gjennomføres forskning skjer dette gjerne gjennom at man undersøker sammenhenger. I de fleste tilfeller er det retning og bevegelse i disse sammenhengene, noe som vil si at man gjennom forskningen ønsker å forklare et fenomen gjennom et annet fenomen, og at det er bevegelse. I denne oppgaven kommer jeg til å benytte meg av en modell som har en avhengig og en uavhengig variabel, for å undersøke sammenhenger. Bak dette ligger tanken om at verdien av en enhet, den avhengige variabelen, avhenger av hva slags verdi den har på den uavhengige variabelen. I tilfellet for denne oppgaven vil tanken være at studiekvaliteten ved HiOA, den avhengige variabelen, vil være direkte påvirket av arbeidet med strategi ved institusjonen, den uavhengige variabelen, over tid.

Ser vi dette i en modell som tar for seg ”årsak – effekt” vil strategien, som i dette tilfellet er årsaken, over tid jobbe for å skape en effekt og i dette tilfellet påvirke HiOAs studiekvalitet (Johannessen, Tuft og Christoffersen 2010, 298). Det vil også i oppgaven bli benyttet flere andre variabler for å vurdere effekten, da det er flere faktorer enn bare strategien som vil kunne spille en rolle. Blant disse faktorene finner vi størrelse på utdanningene, som jeg studerer i oppgaven, og finansieringen av studietilbudene, som jeg ikke studerer.

3.2 Utvalg av utdanninger

Hovedsakelig kommer jeg til å ta for meg det strategiske arbeidet som er gjort på et overordnet institusjonelt nivå. Allikevel er det slik at oppgaven ikke kan bli for omfattende, og derfor kommer jeg i analysedelen til å velge meg ut spesifikke studier ved institusjonen, og se på utviklingen innenfor disse. I analysen kommer jeg i hovedsak til å konsentrere meg om de fire studieretningene bachelor i utviklingsstudier, bachelor i journalistikk, grunnskolelærer 1–7 og bachelor i sykepleie ved campus Pilestredet.

Bakgrunnen for at jeg har valgt bachelor i utviklingsstudier er fordi utdanningen i motsetning til de fleste andre utdanninger ved HiOA ikke er en typisk profesjonsutdanning. Jeg mener derfor det er spennende å se om vi kan se noen forskjeller i arbeidet som er gjort på denne typen utdanninger kontra andre mer tradisjonelle høyskoleutdanninger.

Grunnen til at jeg tar med bachelor i journalistikk er fordi dette tradisjonelt er en av de utdanningene ved høgskolen med de strengeste inntakskravene. I den sammenhengen mener jeg det er interessant å se om de høye inntakskravene vises i hva slags kvalitet studentene ved bacheloren opplever. I tillegg til disse to relativt små bachelorutdanningene har jeg valgt å ta med to av de største og mest tradisjonelle profesjonsutdanningene: Grunnskolelærer 1. til 7. trinn og bachelor i sykepleie ved campus Pilestredet.

3.3 Valg av datakilder

I oppgavens analysedel kommer jeg i hovedsak til benytte meg av tall fra kvantitative undersøkelser gjennomført ved institusjonen over de siste årene, sammenligne disse og sette de opp mot arbeidet med strategi 2020. I hovedsak vil dette dreie seg om NOKUTs studiebarometer, Kunnskapsdepartementets tilstandsrapport for høyere utdanning, HiOAs førsteårsstudentundersøkelse, og HiOAs egne kvalitetsrapporter. Dette er alle kilder som systematisk analyserer data samlet inn, hovedsakelig blant studenter, men også blant faglige- og administrativt ansatte, departementet og aktuelle instanser i høyere utdanningssektoren. Grunnen til at disse kildene vil bli benyttet i denne oppgaven er at dette er undersøkelser der studentene selv har hatt en enestående mulighet til å gi tilbakemeldinger og å evaluere, både institusjonens utdanningstilbud, og samtidig sin egen prestasjon. For å kunne gjøre ytterligere sammenligninger vil det også bli brukt tall fra NSDs database for høgre utdanning. Tallene i databasen er tall rapportert direkte fra utdanningsinstitusjonene og studentsamskipnadene.

3.4 Gyldighet og pålitelighet

Når man benytter seg av kvantitative forskningsdata er reliabilitet og validitet viktige faktorer for å definere kvaliteten på dataene og undersøkelsen. *Reliabilitet* handler om hvorvidt dataene som benyttes kan ses på pålitelige. Når man snakker om reliabiliteten til data snakker man gjerne om hva slags data som brukes, hvordan disse dataene har blitt samlet inn og hvordan de har blitt bearbeidet etter innsamling. I kvantitative undersøkelser er reliabiliteten helt nødvendig for å gi tallene legitimitet (Johannessen, Tufte og Christoffersen 2010, 40).

Når vi ser på dataene som blir benyttet i denne oppgaven er dette i stor grad undersøkelser som har blitt gjennomført over flere år, og som har blitt testet av flere grupper. Med andre ord finnes det veldig gode grunner til å mene at tallene som presenteres i for eksempel Studiebarometeret, bør ses som pålitelige. I en oppgave som denne vil tall som er testet på en stor gruppe studenter, med en høy svarprosent, gi et langt mer pålitelig bilde av den faktiske situasjonen, en hva kvalitative undersøkelser ville ha gjort. Der intervjuer med et begrenset antall studenter kunne gitt et mer inngående bilde av hva et fåtall av studentene mener om sin egen situasjon, vil kvantitative data der antallet respondenter er langt høyere gi dataene mye større legitimitet for en studentmasse som helhet. Selv om det ville vært interessant å ha snakket med enkeltstudenter og skaffet intervjudata, er ikke det data som ville hjulpet denne oppgaven i noen særlig grad.

Det er likevel viktig å påpeke at formuleringene, rekkefølgen på spørsmål og navn på kategorier i Studiebarometeret, har endret seg noe fra 2013 til i dag. Dette gjør at jeg i analysen har tatt utgangspunkt i dagens gjeldende kategorier, og samlet svar fra den samme typen spørsmål fra tidligere år, under dagens kategorier. Dette for å gjøre tallene mest mulig sammenlignbare. Til tross for at det har vært mindre endringer i gjennomføringen av studiebarometeret, anses tallene som sammenlignbare over tid.

Jeg ønsker samtidig å påpeke at svarprosenten i de undersøkelsene jeg henviser til i oppgaven er varierende, og at en stor andel av de studentene som har hatt mulighet til å delta i undersøkelsene ikke har benyttet seg av denne muligheten. Allikevel vil jeg argumentere for at antallet respondenter kontra svarprosenten fortsatt var så høy at dataene bør kunne ses som representative for den generelle studentmassen ved HiOA. Med bakgrunn i det overnevnte vil jeg si at det er god grunn til å mene at dataene brukt i denne oppgaven bør ses som pålitelige for sammenligninger over tid og gyldige for å måle opplevd studiekvalitet.

4. Strategi 2020 – fra fusjonen til i dag

Det høyere utdanningslandskapet i Oslo og Akershus bestod frem til 1994 av en rekke mindre institusjoner, spesialisert innen forskjellige studieretninger. For å bedre samle fagmiljøer og å bygge en sterkere region, ble i 1994 Høgskolen i Oslo (HiO) og Høgskolen i Akershus (HiAK) dannet hver for seg. Selve tanken om å danne en større høyskole for regionen ble imidlertid dannet allerede med disse fusjonene i 1994 og den daværende høgskolereformen. Det skulle allikevel gå ytterligere 17 år før de to skolene klarte å samle seg om et felles prosjekt og fusjonere til å bli en felles høgskole. 1. august 2011 ble Høgskolen i Oslo og Akershus etablert som landets største statlige høgskole, med en tydelig visjon om å en dag bli et universitet. Med dette til grunn startet arbeidet med HiOAs strategi 2020.⁵

4.1 Strategi 2020

Selve ”Ny viten, ny praksis: Strategi 2020 for Høgskolen i Oslo og Akershus”, ble vedtatt i 2012 av styret ved institusjonen. Navnet bak strategien begrunner man blant annet i at tettere samarbeid med praksisfeltene vil kunne skape ny viten og ny praksis i en verden med nye utfordringer. Selve dokumentet bygger på strategidokumentene som ble lagt til grunn da Høgskolen i Oslo og Høgskolen i Akershus fusjonerte i 2011, i tillegg til nasjonale føringer lagt av Kunnskapsdepartementet (KD) og andre regionale, nasjonale og internasjonale forhold som kan ha betydning for institusjonen. Visjonen i dokumentet er som tidligere nevnt, og navnet tilsier: Ny viten ny praksis. Et av hovedelementene for å få til dette som også blir trukket frem i strategien, er å bruke universitetssatsningen som et virkemiddel. Dette begrunnes i at universitetssatsningen vil løfte profesjonene og knytte dem nærmere opp mot utvikling av kunnskap, samt forskning og utvikling nasjonalt og internasjonalt. Det skrives at universitetsstatusen vil bidra til å gi en nødvendig faglig tyngde og frihet slik at HiOA skal kunne imøtekomme behovene innen forskning og utdanning. Dette knyttes videre opp mot at en av HiOAs viktigste roller er å se samfunnets behov for kunnskap og kompetanse, oppfylle dette, og samtidig utfylle sitt potensiale for verdiskapning i samfunnet. Kjerneverdiene i strategien er mangfold, læring og nyskapning. Videre deles strategien opp i følgende overordnede mål og strategier: Utdanning, forskning og utviklingsarbeid, samfunnsrettet virksomhet og formidling, og menneskelige og økonomiske ressurser. Flere av disse områdene vil utdanning bli trukket frem senere i oppgaven.⁶

⁵ <http://www.hioa.no/Om-HiOA/Virksomhetsstyring/Vaar-historie>

⁶ <http://www.hioa.no/Om-HiOA/Virksomhetsstyring/Strategier>

4.2 utfordringer knyttet til kvalitetsarbeidet

I forskrift for lov om universiteter og høyskoler (UH-loven) står det at *”Universiteter og høyskoler skal ha et system for sitt kvalitetssikringsarbeid som sikrer kontinuerlige forbedringer, gir tilfredsstillende dokumentasjon av arbeidet og avdekker sviktende kvalitet”*⁷

Med bakgrunn i dette gjennomfører NOKUT evalueringer av høyere utdanningsinstitusjoners kvalitetssikringssystemer ut ifra kriterier som blir fastsatt av NOKUT og KD. Denne typen evalueringer har blitt utført av NOKUT siden 2003. I evalueringen benytter NOKUT seg av sakkyndige komiteer som vurderer hvor vidt institusjonenes rutiner og system for kvalitetssikring tilfredsstillende de kriterier som har blitt fastsatt. Komiteen besøkte i sitt arbeid ved HiOA institusjonen ved to anledninger. Den første gangen avholdt de intervjuer med høgskoleledelsen og de øverste tillitsvalgte ved HiOA. Ved besøk nummer to hadde komiteen intervjuer med studenter, Ph.d.-kandidater, veiledere, ansatte i undervisnings- og forskningsstillinger, studieledere, representanter fra studieutvalget, doktorgradsutvalget og styret ved HiOA. Utkastet til den endelige rapporten ble i sin tid oversendt ledelsen ved institusjonen slik at den skulle få mulighet til å oppklare eventuelle feil og mangler i rapporten (NOKUT 2014, 4). I sin endelige rapport anerkjente NOKUTs sakkyndige komite at høgskolen hadde vært gjennom en omfattende omstillingsprosess i forbindelse med fusjonen mellom HiO og HiAk. Den anerkjente også at HiOA har høye ambisjoner for sitt eget arbeid med kvalitetssikring og at institusjonen sitter på den kompetansen som skal til for å gjennomføre dette arbeidet på en god måte. Allikevel var komiteens helhetlige vurdering at det systematiske kvalitetsarbeidet i overgangsfasen for kvalitetssikringssystemet ikke har vært tilfredsstillende. Den forklarer også at systemet ikke oppfyller de forventningene HiOA selv har, og at den overordnede styringen av systemet er for svak. Dette gjenspeiler seg blant annet i en sterk kritikk av at høgskolen valgte å ikke benytte seg av et felles kvalitetssystem for hele institusjonen fra fusjonen, og heller jobbet parallelt med flere systemer, noe som har svekket det helhetlige arbeidet (NOKUT 2014, 30). Alt dette falt ned til at komiteen anbefalte en underkjenning av HiOAs kvalitetssikringssystem, noe som ble vedtatt av NOKUTs styre 18. september 2014.

HiOA fikk etter dette en seks måneders frist til å dokumentere endringer og forbedringer institusjonen skulle gjøre med sitt kvalitetssikringssystem, og å sende dette til NOKUT. HiOA

⁷ Lov om universiteter og høyskoler (Universitet- og høyskoleloven) av 10. september 2016 nr. 15. <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-04-01-15>

sendte da over en redegjørelse for hva som er gjort for å utvikle og forbedre systemet, en presentasjon av institusjonens system for kvalitetssikring, samt HiOAs kvalitetsrapport for 2013–2014 og årsrapporten for 2014. Det ble satt ned en ny sakkyndig komite som skulle se på HiOAs kvalitetssystemer, og anbefalte i sin rapport at det nye systemet skulle godkjennes av NOKUTs styre. HiOAs kvalitetssikringssystem ble godkjent av NOKUTs styre den 10. desember 2015.⁸ Ut over dette arbeidet gjennomfører HiOA flere undersøkelser blant sine studenter for å undersøke kvalitet og trivsel årlig. Blant disse finner vi førsteårsstudenten, sisteårsstudenten og kandidatundersøkelsen.⁹

4.3 Endring av ledelsesmodell

I 2014 utførte Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NIFU) et omfattende arbeid gjennom en ekstern evaluering av styring og ledelse, faglig og administrativ organisering ved HiOA. Arbeidet var bestilt av HiOA selv og resulterte i to hovedrapporter med omfattende refleksjoner og anbefalinger for HiOAs organisering og struktur. En av de viktigste endringene ble foreslått i fase 2 av denne utredningen i rapporten som ble kalt ”HiOAs organisasjonsdesign for fremtiden”. I denne rapporten presenterte NIFU sine forslag til endringer i organisasjonen, og prinsippene den mente lå bak disse forslagene (Lekve m.fl. 2014, 3). En av de største endringene som ble foreslått i rapporten gikk på styring og ledelse på institusjonsnivå, og handlet om å se på den faglige styringslinjen som ble ledet av rektor, og den administrative styringslinjen som ble ledet av direktøren ved høyskolen. NIFU mente denne organiseringen ga seg for mange og ulike uttrykk, og anbefalte at HiOA gikk for det man kaller for delt ledelse, til en modell med enhetlig ledelse med ekstern styreleder og ansatt rektor. I den tidligere styringsmodellen var rektor demokratisk valgt blant studenter og ansatte. NIFU mente at en omorganisering som ville gjøre at rektor sitter som øverste leder både administrativt og faglig, samtidig som man styrket nettverket rundt rektor med andre foreslåtte tiltak som felles ledermøte, ville styrke HiOA som helhet (Lekve m.fl. 2014, 7–8). Dette ble senere fulgt opp og foreslått til styret ved HiOA, som 18. desember 2014 vedtok å endre styringsmodell fra delt ledelse til enhetlig ledelse, tilsatt rektor og prorektorer gjeldende fra 1.8.2015, jf. UH-loven

⁸ <http://www.hioa.no/Om-HiOA/System-for-kvalitetssikring-og-kvalitetsutvikling-av-utdanningene-ved-HiOA/NOKUTs-oppfoelgende-evaluering-av-HiOAs-kvalitetssystem-14.-16.-september-2015>

⁹ <http://www.hioa.no/Om-HiOA/System-for-kvalitetssikring-og-kvalitetsutvikling-av-utdanningene-ved-HiOA/Analyseresultater>

§10-4.¹⁰ Som en følge av dette tiltrådte det nye rektoratet ved HiOA, bestående av rektor Curt Rice, prorektor for forskning og utvikling Morten Irgens og prorektor for utdanning Nina Waaler.¹¹

4.4 Stortingsmelding om kvalitet i høyere utdanning

I 2015 annonserte kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen at Kunnskapsdepartementet skulle legge frem en stortingsmelding om kvalitet i høyere utdanning. I den anledning ble det sendt ut en omfattende høring der UH-institusjonene og andre aktuelle aktører skulle få muligheten til å komme med sine innspill til hva stortingsmeldingen skulle inneholde.¹² HiOAs styre sendte selv inn et høringssvar der det beskriver hva det ser på som viktig med arbeidet med kvalitet, både gjennom dets egen rolle, gjennom å drøfte lokale og nasjonale problemstillinger, og gjennom å komme med eksempler på utdanninger institusjonen selv tilbyr og som styret mener er av høy kvalitet. Her trakk HiOA selv frem bachelor i prehospitalt arbeid – paramedic, yrkesfaglærerutdanningen, journalistutdanningen og bachelor i produktdesign.¹³ Den 27. Januar i år presenterte Kunnskapsdepartementet sin tilrådning til Stortingsmelding 16 (2016–2017) – *Kultur for kvalitet i høyere utdanning*. Stortingsmeldingen har videre blitt behandlet av Kirke, utdannings- og forskningskomiteen på Stortinget, og er satt opp til å behandles for debatt og vedtak på Stortinget i juni 2017.¹⁴

4.5 Universitetssøknad

Som tidligere nevnt var et av de viktigste tiltakene nevnt i HiOAs strategi 2020 at universitetssatsningen skulle brukes som et virkemiddel til å heve studiekvaliteten. Dette handlet om hvordan man knyttet utdanning og forskning sammen i et utviklingsperspektiv på en måte som skulle komme både institusjonen og samfunnet til gode. Dette innebærer også at de tiltakene som måtte gjennomføres for at HiOA i fremtiden skulle kunne akkrediteres som universitet, måtte ligge i denne pakken, og således bidra til å gjennomføre strategien som helhet på en god måte (HiOA 2012, 4).

¹⁰ <http://www.hioa.no/Om-HiOA/Styret/Saksdokumenter-og-protokoller/Tidligere-moeteboeker/Moeteboeker-2014/Protokoll-18.12.2014>

¹¹ <http://www.hioa.no/Kontakt-oss/Mediekontakt/Pressemeldinger/Ny-ledertrio-klar>

¹² <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/innspill-til-stortingsmelding-om-kvalitet-i-hoyere-utdanning/id2476318/>

¹³ <https://www.regjeringen.no/contentassets/27c5ad3ca6fa49488d0c90e113f65146/hioa.pdf>

¹⁴ <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Saker/Sak/?p=67754>

Det er NOKUT som setter hvilke kriterier en institusjon må oppfylle for å kunne akkrediteres innen forskjellige institusjonskategorier. Her finner vi akkreditert høyskole, vitenskapelig høyskole og universiteter. NOKUT vil basert på søknad og dokumenterte resultater vurdere om den enkelte institusjonen kvalifiseres til den kategorier den selv ønsker å være i. Dersom NOKUT vurderer at en institusjon oppfyller kravene til en kategori, er det tilslutt Kongen i statsråd som fattet det endelige vedtaket om flytting til ny kategori.¹⁵ I HiOAs tilfelle har mye av arbeidet med Strategi 2020 dreiet seg om å jobbe opp mot de kriteriene satt av NOKUT for å kunne dokumentere at HiOA leverer på disse. Som et resultat av dette vedtok styret ved HiOA den 7. februar 2017 å søke om akkreditering som universitet.¹⁶ Søknaden har nå blitt sendt over til NOKUT som vil ta stilling til hvorvidt HiOA tilfredsstillt kravene for å akkrediteres som universitet.

¹⁵ <http://www.nokut.no/no/Universitet-og-hoyskoler/Kvalitetssikring-og--utvikling/Akkreditering-for-ny-institusjonskategori/>

¹⁶ <http://opengov.cloudapp.net/Meetings/hioa/AgendaItems/Details/201713>

5. Analyse

Hoveddelen av analysen kommer til å dreie seg om å presentere tall som viser hvorvidt det er mulig å se en utvikling i studiekvaliteten ved HiOA de senere årene. Det vil også bli presentert tall som ser på utdanningenes størrelse, inntakskvalitet og andre indikatorer som kan knyttes til kvalitet.

5.1 Tall fra studiebarometeret

NOKUTs studiebarometer er en undersøkelse som utføres av andre års studenter ved alle høyere utdanningsinstitusjoner i Norge hvert år. Undersøkelsen gjennomføres på oppdrag fra kunnskapsdepartementet med et mål om avdekke studentenes egne vurdering av de ulike studieprogrammene, sammenligne ulike studieretninger og å kunne se utvikling over tid.¹⁷

5.1.1 HiOA

Før de utvalgte utdanningene blir presentert nærmere ønsker jeg å presentere en historisk oversikt over tall hentet fra NOKUTs studiebarometer fra 2013 til 2016. I tabell 1 kan tallene ansett som sammenlignbare for perioden 2013–2016 leses.

Tabell 1: Studenters rapporterte opplevelse av studiekvalitet ved HiOA

	2013	2014	2015	2016
Undervisning og veiledning	3,2	3,2	3,5	3,4
Studie- og læringsmiljø	3,6	3,6	3,7	3,6
Medvirkning	3,0	3,1	3,2	3,3
Inspirerende program		4,0	4,0	3,8
Praksis		3,4	3,6	3,6
Relevans	4,2	4,3	4,4	4,2
Eksamen	4,1	3,8	4,0	3,9
Læringsutbytte	3,6	3,6	3,7	3,7
Eget engasjement		3,6	3,7	3,6
Overordnet tilfredshet med studieprogram	3,9	3,8	3,8	4,0
De faglige ansattes forventninger (til studentene)				3,7
Internasjonalisering				1,9
Tidsbruk (studentenes tid i timer per uke brukt på studier)	25,1	31,1	30,2	31,0

Kilde: Tall hentet fra NOKUTs studiebarometer 2013–2016.

¹⁷ <http://www.nokut.no/Om-Studiebarometeret>

Ut ifra tallene vist i tabell 1 har det for HiOAs del totalt sett vært en heller treg utvikling i hva slags opplevelse HiOAs studenter har av institusjonens kvalitet, og hvilke refleksjoner de gjør rundt egen innsats. Innenfor de områdene som knytter seg tettest opp mot studiekvalitet i den formen vi diskuterer tematikken av i denne oppgaven, undervisning og veiledning samt studie- og læringsmiljø, har begge vært relativt stabile siden 2013 på institusjonsbasis. Begge områdene hadde sin høyeste vurdering i 2015 og gikk litt tilbake ved sist undersøkelse. Høyest scorer HiOA på relevans med hele 4,4 av 5, noe som ikke bør være veldig overraskende med tanke på HiOAs profesjonsprofil.

5.1.2 Bachelor i utviklingsstudier

Bachelor i utviklingsstudier er en noe utypisk utdanning hvis man ser på HiOAs profil som helhet, da den i motsetning til de andre utdanningene vi skal se på, er relativt lite profesjonsrettet. Studiet har 40 studieplasser, og hadde ved forrige opptak en ordinær grense på 45,7 poenger (39,6 for førstegangsvitnemål).¹⁸ Tabell 2 viser en historisk oversikt over tilbakemeldinger fra studenter ved utviklingsstudier i sykepleie samlet gjennom NOKUTs studiebarometer.

Tabell 2: Studenters rapporterte opplevelse av studiekvalitet ved bachelor i utviklingsstudier

	2013	2014	2015	2016
Undervisning og veiledning	3,3	3	3,8	4,3
Studie- og læringsmiljø	3,6	3,5	3,6	3,9
Medvirkning	3,5	2,8	3,9	3,5
Inspirerende program		3,8	4,6	4,4
Praksis				
Relevans	2,9	3,4	4	3,6
Eksamen	4,1	4	4,2	4,3
Læringsutbytte	3,6	3,6	4,1	3,9
Eget engasjement		3,4	3,8	3,5
Overordnet tilfredshet med studieprogram	4,3	3,6	4,3	4,7
De faglige ansattes forventninger (til studentene)				3,9
Internasjonalisering				2,7
Tidsbruk (studentenes tid i timer per uke brukt på studier)	15,5	23,2	23,8	19,7

Kilde: Tall hentet fra NOKUTs studiebarometer 2013–2016.

¹⁸ <http://www.hioa.no/Studier-og-kurs/LU/Bachelor/Utviklingsstudier>

Ved bachelor i utviklingsstudier kan vi i motsetning til ved HiOA samlet se en helt tydelig utvikling. Spesielt hvis vi setter 2013 opp mot tallene fra 2015 og 2016. På undervisning og veiledning i 2016 er utdanningen en av dem som scorer høyest ved hele høgskolen, og hele 1,3 poeng høyere enn hva utdanningen scoret kun 2 år tidligere. Dette er heller ikke den eneste faktoren som har gått tydelig opp i 2015 og 2016, og det mye som tyder på en svært positiv utvikling i kvalitetsarbeidet ved utdanning med bakgrunn i studentenes tilbakemeldinger. En mer spesiell med dog like interessant betraktning er at antallet timer studentene bruker på studiene har gått ned det siste året sammen med studentenes egen engasjement for studiet.

5.1.3 Bachelor i journalistikk

I motsetning til utviklingsstudier er bachelor i journalistikk langt mer profesjonsrettet. Bacheloren er en av HiOAs mer anerkjente og populære utdanninger dersom man setter antall søkere opp mot antall studieplasser. Studiet har ifølge HiOAs nettsider 70 studieplasser, og en poengkvote ved forrige inntak på 52,8 poenger (46,0 for førstegangsvitnemål). Studiet har også en egen minoritetskvote med opptaksgrense på 44,7 poeng.¹⁹ Tabell 3 viser en historisk oversikt over tilbakemeldinger fra studenter ved bachelor i journalistikk samlet gjennom NOKUTs studiebarometer.

Tabell 3: Studenters rapporterte opplevelse av studiekvalitet ved bachelor i journalistikk

	2013	2014	2015	2016
Undervisning og veiledning	3,8	3,6	3,8	3,9
Studie- og læringsmiljø	3,8	3,7	3,8	3,9
Medvirkning	3,3	3,2	3,1	3,4
Inspirerende program		4,1	4,1	3,8
Praksis				
Relevans	4,1	4,1	4	3,7
Eksamen	4	3,9	3,7	3,7
Læringsutbytte	3,8	3,8	3,8	4
Eget engasjement		3,6	3,8	3,4
Overordnet tilfredshet med studieprogram	4,6	4,1	4,1	4
De faglige ansattes forventninger (til studentene)				3,9
Internasjonalisering				1,5
Tidsbruk (studentenes tid i timer per uke brukt på studier)	22,8	34	35,7	31,5

Kilde: Tall hentet fra NOKUTs studiebarometer 2013-2016.

¹⁹ <http://www.hioa.no/Studier-og-kurs/SAM/Bachelor/Journalistikk>

Der utviklingsstudier skiller seg tydelig ut ved å vise klare forskjeller i forhold til institusjonenes mange profesjonsrettede studier, er bachelor i journalistikk en langt mer representativ utdanning for HiOA som helhet. Både undervisning og veiledning, og studie- og læringsmiljø, beveger seg i en positiv retning de siste par årene, uten at det er en veldig tydelig forbedring i studentenes tilbakemeldinger. Jevnt over kan vi lese en stabil, smått positiv utvikling, men ikke noe mer enn det.

5.1.4 Grunnskolelærer 1. til 7. trinn

Grunnskolelærerutdanning 1. til 7. trinn er en av de største utdanningene ved HiOA, og en utdanning som gir studentene en tydelig profesjon. I følge HiOAs egne nettsider har studiet 192 studieplasser, og poenggrensen ved forrige opptak var på 40,7 (38,8 for førstegangsvitnemål).²⁰ I tabell 4 kan dere lese en historisk oversikt over tilbakemeldinger fra studenter ved grunnskolelæreutdanningen samlet gjennom NOKUTs studiebarometer.

Tabell 4: Studenters rapporterte opplevelse av studiekvalitet på grunnskolelærer 1-7

	2013	2014	2015	2016
Undervisning og veiledning	2,7	2,9	3,1	3,2
Studie- og læringsmiljø	3,1	3,5	3,4	3,5
Medvirkning	2,4	3,2	2,7	2,8
Inspirerende program		3,8	3,6	3,6
Praksis		3,5	2,3	3,4
Relevans	4,2	4,5	4,4	4,3
Eksamen	3,7	3,8	3,7	3,7
Læringsutbytte	3,5	3,6	3,5	3,7
Eget engasjement		3,6	3,4	3,5
Overordnet tilfredshet	3,3	3,8	3,6	3,8
De faglige ansattes forventninger (til studentene)				3,5
Internasjonalisering				1,7
Tidsbruk (studentenes tid i timer per uke brukt på studier)	24,4	34,3	30,3	35

Kilde: Tall hentet fra NOKUTs studiebarometer 2013-2016.

²⁰ <http://www.hioa.no/Studier-og-kurs/LU/Firearige-studier/Grunnskolelaerer-1.-7.-trinn-fireaarig>

Der bachelor i journalistikk fremstod som relativt representativ for HiOA som helhet, kan man også si at grunnskolelærerutdanning i stor grad gjør det samme. Også grunnskolelærerutdanningen viser en liten positiv utvikling det siste året (se tabell 4). Allikevel ligger utdanningen noe under det generelle snittet for institusjonen, og til tross for at tallene for undervisning og veiledning har gått opp 0,5 poeng, er dette lite å rope hurra for med tanke på at utgangspunktet var 2,7. Vi kan allikevel bemerke oss at disse studentene, til tross for å være mindre fornøyde med studiene enn mange andre, bruker langt mer tid på studier enn hva studentene ved utviklingsstudier gjør.

5.1.5 Bachelor i sykepleie (Pilestredet)

I likhet med grunnskolelærerutdanningen er bachelor i sykepleie ved Campus Pilestredet en av HiOAs største utdanninger, og er knyttet tett opp mot HiOAs profesjonsprofil. I følge HiOAs egne nettsider er antallet studieplasser ved bacheloren 477, og poenggrensen ved forrige opptak var 47 poeng (40 for førstegangsvitnemål).²¹ Hvorvidt disse tallene er nøyaktige, kan man dog være kritisk til da tall fra samordna opptak viser at HiOA ga studietilbud til hele 900 søkere til sykepleierutdanningen i Oslo, til tross for at den kun hadde 497 planlagte studieplasser.²² Dette vil jeg diskutere nærmere senere i analysen. Tabell 5 viser en historisk oversikt over tilbakemeldinger fra studenter ved bachelor i sykepleie samlet gjennom NOKUTs studiebarometer.

Tabell 5: Studenters rapporterte opplevelse av studiekvalitet ved bachelor i sykepleie

	2013	2014	2015	2016	2016 (Kjeller)
Undervisning og veiledning	2,9	2,9	3,3	3,3	3,7
Studie- og læringsmiljø	3,8	3,5	3,5	3,5	3,8
Medvirkning	2,5	3,2	2,7	3	3,6
Inspirerende program		3,8	3,7	3,6	4
Praksis		3,5	3,4	3,4	3,8
Relevans	4,2	4,5	4,5	4,3	4,6
Eksamen	4	3,8	3,8	3,7	4
Læringsutbytte	3,6	3,6	3,7	3,6	3,9
Eget engasjement		3,6	3,7	3,7	3,8
Overordnet tilfredshet	3,4	3,8	3,7	3,8	4,4
De faglige ansattes forventninger (til studentene)				3,6	4,1

²¹ <http://www.hioa.no/Studier-og-kurs/HF/Bachelor/Sykepleie-Pilestredet>

²² https://www.samordnaopptak.no/tall/2016H/hoved/tilbud_per_plass/0721-132802

Internasjonalisering				1,8	1,8
Tidsbruk (studentenes tid i timer per uke brukt på studier)	27,7	34,3	29,1	30,5	36,9

Kilde: Tall hentet fra NOKUTs studiebarometer 2013-2016.

I likhet med grunnskolelæreutdanningen er det tydelig at studentene opplever sykepleierutdanningen ved Pilestredet som relevant, med den helt store kvaliteten på undervisning og veiledning oppleves ikke. Til tross for noen mindre utviklinger i den ene og den andre retningen i løpet av de siste 4 årene, er det egentlig lite som bemerker seg tydelig når vi analyserer dataene i tabell 5. Sammenligner vi sykepleierutdanningen ved Pilestredet med sykepleierutdanningen på Kjeller, derimot, får vi langt mer interessante tall. Studentene ved Kjeller rapporterer nemlig i 2016 bedre kvalitet på samtlige faktorer utenom internasjonalisering, noe som er et bemerkelsesverdig resultat fra to utdanninger ved samme institusjon som i praksis bør kunne tilby det samme.

5.2 Inntakskvalitet og overinntak

En viktig del av kvaliteten institusjonene har mulighet til å tilby sine studenter avhenger av kvaliteten på de studentene som blir tatt opp til studiene ved institusjonen (inntakskvaliteten), og ikke minst hvordan høyere utdanning dimensjoneres ut fra antallet søkere som får tilbud om utdanning. Frem til godt etter 1950 var høyere utdanning i stor grad noe som var forbeholdt overklassen fra urbane strøk. Etter 1960 har man dog sett en tydelig utvikling der man har gått fra ca 10 000 studenter til hele 40 000 studenter i 1975. I 2005 var dette tallet igjen nesten åttedoblet. Dette endret høyere utdanningslandskapet i Norge tydelig fra kun å bestå av et par universiteter og noen få vitenskapelige høgskoler, til å bestå av flere universiteter og mange høgskoler spredt rundt om i hele landet (Frølich, Hovdhaugen og Terum 2014, 163). Dette har faktisk gått så langt at det dag er en tydelig bekymring rundt det som kan kalles for overinntak av studenter i høyere utdanning, altså at høgskolene og universitetene tar inn flere studenter enn de har plass til rett og slett for å dekke opp for et forventet frafall i løpet av studietiden. Satt på spissen: Institusjonen forventer at så mange studenter slutter på sine studier at de tar inn alt for mange fra studiestart, noe som igjen kan skape overfylte klasserom og et dårlig læringsmiljø. Dette er også noe man har sett ved HiOA, og som tidligere nevnt spesielt ved sykepleierutdanningen. Til tross for at det i utgangspunktet kun er lagt opp til 497 studenter ved utdanningen, ble hele 900 søkere tilbudt studieplass ved inntaket 2016. Grunnskolelærerutdanning 1–7 på sin side har 192 studieplasser, men valgte å gi studietilbud til 325 studenter. Journalistikk har 70 plasser og ga tilbud til 110 søkere, mens utviklingsstudier

ga 100 søkere tilbud til kun 30 plasser.²³ Tabell 6 presenterer hvor mange studenter som takket ja til tilbudet om høyere utdanning ved de utvalgte studieretningene høsten 2015 og høsten 2016.

Tabell 6: Registrerte førsteårsstudenter ved HiOA

	Høst 2015	Høst 2016
Utviklingsstudier	40	39
Journalistikk	85	90
Grunnskolelærer 1-7	204	187
Sykepleier	535	519

Kilde: Tall fra NSDs database for statistikk om høgre utdanning

Til tross for at utdanningene valgte å gi tilbud til langt flere studenter enn det planlagte studenttallet, er det faktiske antallet registrerte studenter langt nærmere det planlagte antallet, selv om det fortsatt er over de faktiske studieplassene. En interessant analyse er å se hvorvidt kvaliteten på kandidatene direkte kan påvirke kvaliteten ved institusjonene. Dette kan vi gjøre gjennom å sammenligne tall fra NOKUTs studiebarometer (Tabell 2,3,4 og 5) med poenggrensene fra opptak til høyere de siste årene (se tabell 7).

Tabell 7: Poenggrenser for inntak til studier ved HiOA

	2013 ²⁴	2014 ²⁵	2015 ²⁶	2016 ²⁷
Utviklingsstudier (ordinær)	48,8	46,6	39,5	45,7
Utviklingsstudier (Førstegangsvitnemål)	39	35	Alle	39,6
Journalistikk (Ordinær)	56,8	57,7	55,3	52,8
Journalistikk (Førstegangsvitnemål)	52	49,9	47,8	46
Grunnskolelærer 1-7 (Ordinær)	Alle	43,9	40,8	40,7
Grunnskolelærer 1-7 (Førstegangsvitnemål)	Alle	37	Alle	38,8
Sykepleier Pilestredet (Ordinær)	39,5	42,4	43,3	47
Sykepleier Pilestredet (Førstegangsvitnemål)	Alle	29,6	33	40

Kilde:: Tall hentet fra samordna opptak

²³ https://www.samordnaopptak.no/tall/2016H/hoved/tilbud_per_plass/0721-132802

²⁴ https://www.samordnaopptak.no/info/pdf/sokerhandbok-2013-_web.pdf

²⁵ https://www.samordnaopptak.no/info/pdf/studieoversikt_2014_laerested_endelig.pdf

²⁶ https://www.samordnaopptak.no/info/pdf/studieoversikt_2015_laerested_endelig.pdf

²⁷ https://www.samordnaopptak.no/arkiv/statistikk/16/poenggrenser2016_supplering_vs_hoved.html

En viktig bemerkning å komme med er at NOKUTs studiebarometer sendes ut til andre års-studenter. Det vil altså si at studentene som ble tatt opp i 2013, vil ha svart på studiebarometeret i 2014 og så videre. Allerede der kan vi gjøre en spennende observasjon for utviklingsstudier. Studentene som ble tilbudt studieplass ved bachelor i utviklingsstudier er de klart svakeste kandidatene ut fra inntakskvalitet kun basert på poenggrense. Allikevel er det disse studentene som rapporterer om den høyeste studiekvaliteten av de som har deltatt i studiebarometeret. Med andre ord er det lite som tyder på at økt inntakskvalitet nødvendigvis betyr økt studiekvalitet ved dette studiet.

Ser vi mot sykepleierutdanningen har poenggrensen ved opptak til studiet økt gradvis siden 2013, og er nå på 47 poeng for ordinær kvote. De siste studentene som gjennomførte studiebarometeret hadde et inntak på 43,3, 0,9 poeng høyere enn studentene året før. Sammenligner vi rapporteringen fra disse studentene med studentene fra året før kan vi se en liten forbedring på noen områder, uten at det er noe som skiller seg veldig tydelig ut. Med andre ord er det vanskelig å spekulere i hvor vidt økte inntakskrav har bidratt til å øke kvaliteten på dette studiet. Dette finner vi også igjennom i HiOAs egen kvalitetsrapport for studieåret 2015–2016, lagt frem for styret ved HiOA våren 2017. Ser man på gjennomsnittet av opptakskravene til utdanningene ved HiOA, har faktisk snittet for poenggrensen gått ned fra 39,55 i 2013 til 39,30 i 2016. Det er allikevel store forskjeller innad på HiOA, og av 72 studier hadde 26 studier økt poenggrense for studieåret 2016–2017. Av disse som tidligere presentert, var sykepleierutdanning. Dette bildet jevnes allikevel ut av at hele 20 studier hadde en nedgang i poenggrense for det samme studieåret (HiOA 2017, 17). Alt i alt så er det lite som tyder på at det er en tydelig sammenheng mellom inntakskvaliteten og den faktiske (opplevde) kvaliteten ved studiene. Jobben som gjøres med å øke kvalitet i selve utdanningen synes å utgjøre en større forskjell for hvilken opplevelse studentene sitter igjen med, enn opptaksgrensene.

5.3 Størrelse og tilfredshet

For å undersøke nærmere om det finnes en sammenheng mellom størrelse på utdanningene og den opplevde studiekvaliteten har jeg valgt å gjennomføre en korrelasjonsanalyse. Dette gjorde jeg med tallene for opptak høsten 2015 (tabell 6) og tallene som tar for seg overordnet tilfredshet med utdanningstilbudet ved de forskjellige utdanningene (tabell 2,3,4 og 5). Dette regnestykket ga en korrelasjonskoeffisient på $r = -0,64$. Dette tyder på en sterk negativ sammenheng, noe som viser klart at studentene ved de store utdanningene rapporterer om lavere tilfredshet med eget studie, mens studentene ved de små er langt mer tilfreds. For å teste dette resultatet ytterligere

valgte jeg å gjennomføre nok en korrelasjonsanalyse som inkluderte de samme fire utdanningene i tillegg til 8 andre utvalgte utdanninger av forskjellig størrelse (Bachelor i administrasjon og ledelse, medier og kommunikasjon, barnevern, sykepleie(Kjeller), fysioterapi, prehospitalt arbeid (paramedic), barnehagelærer, tegnspråk og tolkning, ingeniørfag-data, ingeniørfag-bygg, kunst og design, og produktdesign). Også denne analysen viste en tydelig negativ samvariasjon mellom antallet førsteårsstudenter og tilfredsheten med studieprogrammene. Korrelasjonskoeffisienten havnet her på -0,42. Dette betyr at det i drøfting og konklusjon må tas høyde for den mulige negative påvirkningen de store utdanningene ved HiOA kan ha på opplevd studiekvalitet ved institusjonen som helhet.

5.4 Frafall

Tabell 8: Antall registrerte studenter totalt per utdanning

	Høst 2014	Vår 2015	Høst 2015	Vår 2016	Høst 2016	Vår 2017
Utviklingsstudier	94	87	107	99	110	110
Journalistikk	210	188	198	176	203	187
Grunnskolelærer 1-7	675	637	692	667	708	674
Sykepleier			1534	1412	1602	1497

Kilde: Tall fra NSDs database for statistikk om høgre utdanning

For å danne et bilde av frafallet, samt størrelsesforskjellene mellom de utvalgte utdanningene, har jeg satt sammen en kortere historisk oversikt over antall registrerte studenter per semester (se tabell 8). Dette er det samlede antall studenter fra det totale antall årskull for de nevnte utdanningene. Som man kan se av tallene i tabell 8 er det totale antall studenter som faller fra høyest hos sykepleie. Tar vi med størrelsesperspektivet er det allikevel viktig å påpeke at frafallet ved grunnskolelærerutdanningen de senere årene har vært på tilnærmet likt nivå.

5.5 Mangfold og kjønnsbalanse

Tabell 9: Fordeling mellom menn/kvinner på de utvalgte utdanningene

Fordelingen mellom menn/kvinner	Høst 2015	Vår 2016	Høst 2016	Vår 2017
Utviklingsstudier	19/88	19/80	31/79	32/78
Journalistikk	65/133	60/116	63/140	59/128
Grunnskolelærer 1-7	141/551	137/530	147/561	135/539
Sykepleier	264/1270	247/1165	269/1333	244/1253

Kilde: Tall fra NSDs database for statistikk om høgre utdanning

Tabell 10: Registrerte utenlandske studenter ved de utvalgte utdanningene

	2013	2014	2015	2016
Utviklingsstudier	11	14	11	9
Journalistikk	5	16	20	12
Grunnskolelærer 1-7	10	8	8	13
Sykepleier	122	144	-	-

Kilde: Tall fra NSDs database for statistikk om høgre utdanning

5.6 Internasjonalisering

Som tidligere beskrevet i kapittel 2.8.2 er internasjonalisering et begrep som favner bredt, og som kan være med å definere den opplevede kvaliteten av forskning av utdanning. Siden dette også er en viktig del av strategien er det også viktig at vi ser på noen av de faktorene HiOA selv ønsker å levere på. En del av dette er det internasjonale samarbeidet innen forskning og utdanning. I 2013 var 16,2 % av artiklene som ble publisert ved HiOA utviklet i internasjonalt samforfatterskap. I 2015 har dette tallet steget til 25,3 %. Dette er en klar forbedring for HiOAs del, men fortsatt svakt hvis man sammenligner HiOA med andre vitenskapelige høyskoler og universitetene. Eksempelvis ligger Universitet i Bergen på hele 56,9 % i 2015 (Kunnskapsdepartementet 2016, 65).

En annen viktig del som må trekkes frem under internasjonalisering, er det fremmedspråklige utdanningstilbudet ved institusjonen. Av det totale fagtilbudet ved HiOA er det kun 4,8 % som er fremmedspråklig. Siden 2011 har dette tallet faktisk gått ned fra 6,6 %. Til sammenligning så ligger NTNU på 31,2 % og Norsk handelshøgskole på 46,3 % (Kunnskapsdepartementet 2016, 66). Ser vi videre på studentmobilitet viser tilstandsrapporten fra 2016 (side 67) at 10,6 % av de kandidatene med mulighet for å dra på utveksling i 2015, valgte å gjøre dette. Dette er helt på snittet blant de statlige høyskolene, men svake tall sammenlignet med flere av universitetene. Det er allikevel fint å bemerke seg at HiOA rapporterer høyere tall enn både Nord universitet (4,1 %), Universitetet i Stavanger (9,8 %) og Universitetet i Tromsø (9,6 %). Av det totale antallet studenter ved HiOA var i 2015 9,1 % av disse internasjonale studenter. For HiOA sin del er dette en økning fra 8,5 % i 2014, og 7,5 % året før (Kunnskapsdepartementet 2016, 72).

5.7 FoU-virksomhet og publisering

Dersom vi ser på tildeling fra EUs rammeprogrammer for forskning per faglige årsverk (Kunnskapsdepartementet 2016, 51) har HiOA levert noe varierende på dette feltet siden strategien ble iverksatt. Det er allikevel viktig å merke seg at tallene fra 2014 (8,8 (i 1000 kroner)) og 2015 (7,7 (i 1000 kroner)) er det høyeste i perioden 2006–2015. Dette gjør at HiOA ligger bak de fleste av universitetene i Norge på tildeling av EU-midler til forskning, men at institusjonen er best blant de statlige høyskolene. Ser vi derimot på tildeling fra Norsk forskningsråd (NFR) er ikke HiOA lenger suverene blant høgskolene, og langt bak de beste universitetene. Mens HiOA i 2015 fikk tildelt 44,5 (tall i 1000) fra NFR, fikk til sammenligning Høgskolen i Sogn og Fjordane (i dag Høgskolen på Vestlandet) 57,6 (tall i 1000), mens NMBU mottok hele 252, 2 (tall i 1000) per årsverk (Kunnskapsdepartementet 2016, 60).

Totalt søkte HiOA NFR om tildeling til 67 forskningsprosjekter i 2015. Av disse ble 22 innvilget, 33 avslått, og de resterende var fortsatt under behandling da tilstandsrapporten ble satt sammen. Dette gir en uttelling på 40 % innvilgede søknader fra NFR for HiOAs tilfelle (Kunnskapsdepartementet 2016, 62).

Tabell 11: Utviklings i publiseringspoeng ved HiOA

	2012	2013	2014	2015
Publiseringspoeng	583,6	562,3	664,3	710,7
Publiseringspoeng per faglig årsverk	0,59	0,55	0,58	0,61

Kilde: Tall hentet fra tilstandsrapporten for høyere utdanning fra 2016

Ser vi på utviklingen av publisering ved HiOA ser vi også en liten forbedring (se tabell 11). Dette har vært en naturlig satsningsområde i forbindelse med universitetssatsningen da dette er et av de områdene NOKUT vurderer institusjonene på. Ser man isolert på publiseringspoengene de siste årene ser man en tydelig positiv trend i antallet publiseringspoeng ved HiOA. Dette tallet blir ikke like tydelig når man setter det opp mot publisering per faglige årsverk, men det er fortsatt slik å lese at HiOA er i en positiv utvikling når det kommer til publisering.

6. Drøfting

”Vi skal styrke kvaliteten i utdanningene på alle nivåer gjennom en sterkere forbindelse til forskning og utviklingsarbeid og gjennom økt satsing på forskning og på videreutvikling av den akademiske kulturen.” (HiOA 2012, 4)

Jeg vil begynne drøftingen med å løfte frem en av hypotesene fra kapittel 4.8. Dersom man ser på virketiden denne strategien faktisk har hatt, og hvor lang tid det har gått siden fusjonen mellom HiO og HiAK, er det forståelig dersom deler av strategien ikke har kunnet gjennomføres fullstendig (hypotese 1). Allikevel var et av de tydelige hovedmålene i strategien at man skulle bruke satsingen på å få universitetsstatus som et springbrett for å oppnå andre målsetninger i strategien. Spørsmålet man sitter igjen med er om det ene har måttet gå på bekostning av det andre? Det som er helt sikkert er at HiOA gjorde en real feilvurdering ved å i tiden etter fusjonen bestemme seg for å teste en modell med to parallelle kvalitetssystemer istedenfor å implementere et nytt og helhetlig system helt fra starten. Dette kom også tydelig frem i NOKUTs rapport som ble presentert i kapittel 3.3. Dette førte til at et fullstendig kvalitetssikringssystem ikke ble innført på HiOA før i 2015, noe som må anses som en tydelig svakhet for HiOAs arbeid med kvalitet i tiden etter fusjonen. Det er liten tvil om at dette kan knyttes til svak styring, og en klar undergraving av noen av de prinsippene Strategi 2020 la til grunn for arbeidet med økt studiekvalitet. Selv om en nytt kvalitetssikringssystem ikke eksplisitt står nevnt i strategien, er det mange faktorer som knyttes til kvalitet, og da er et systemet for å sikre kvaliteten helt nødvendig å ha på plass. Med bakgrunn i dette mener jeg det er svært vanskelig å vurdere hvorvidt strategien som helhet faktisk har fått tid til å sette sitt fotfeste på studiekvaliteten ved HiOA. Både fordi det på et generelt grunnlag har gått relativt kort tid siden strategiarbeidet ble igangsatt, men enda mer fordi det tok ytterligere 3 år før et godkjent kvalitetssikringssystem kom på plass.

Det er også vanskelig å konkludere med at strategi 2020 har gitt direkte konsekvenser på studiekvaliteten ved HiOA (hypotese 2). Dette både forbi selve strategien er noe svevende, og det er vanskelig å se hvordan de nevnte prioriteringene direkte har påvirket studiekvaliteten. Samtidig er det vanskelig å måle studiekvalitet på en veldig god måte da det er veldig mange forskjellige faktorer som spiller inn på den enkelte students opplevelse av kvalitet. Dette har blitt vist i denne oppgaven gjennom at det er forskjellige aktører som har jobbet med å komme med en god definisjon av kvalitet i høyere utdanning, uten at man klarer å presentere det på en måte som ikke involverer en rekke faktorer. Det er allikevel flere nøkkelfaktorer for kvalitet

som går igjen, og det er derfor disse man i stor grad må se etter for å kunne påvise en sammenheng mellom strategiens tiltak og virkninger på studiekvaliteten. Når det er sagt er det utfordrende å gjøre en gjennomgående god analyse og å belyse alle faktorer som påvirker studiekvaliteten. Dette fordi selve kvaliteten er utrolig vanskelig å måle, og det vil være store forskjeller mellom hva studentene selv opplever som kvalitet, og hva institusjonen og foreleserne mener at de stiller med. Allikevel har vi sett visse utslag som kan bidra til å dra konklusjoner i undersøkelsen.

6.1 Universitetsatsningen som virkemiddel

Siden strategi 2020 tredde i kraft i 2012 har det, i tråd med strategien, vært et gjennomgående arbeid på HiOA rettet mot å nå kravene for å bli universitet. Som et resultat av dette har HiOA våren 2017 sendt inn sin søknad om universitetsakkreditering til NOKUT. Med andre ord tyder mye på at en stor del av visjonen som lå i strategien har blitt gjennomført, og at HiOA på den måten har gjort de rette prioriteringene ut fra hva som var ønsket. Dog er det viktig å trekke frem at universitetsatsningen skulle være et virkemiddel for å oppnå flere andre prioriteringer i strategien, blant disse økt kvalitet. Allikevel har HiOA gjort et viktig arbeid med blant annet økt publisering som er en viktig faktor når NOKUT i høst skal vurdere hvorvidt HiOA skal bli en universitet fra 2018.

6.2 Inntakskvalitet

En ting vi kan konkludere ganske tydelig med, sett ut fra analysen av de utdanningene som er nærmere undersøkt i denne oppgaven, er at inntakskvaliteten ikke nødvendigvis spiller en veldig stor rolle for hvordan kvaliteten blir opplevd. Dette er kanskje i strid med hva man gjerne skulle ha antatt. Dette ser vi spesielt tydelig ved utviklingsstudier der inntakskravet har variert, og i dag er lavere enn hva det var fire år tilbake. Mest oppsiktsvekkende er det kanskje at kullet med det laveste inntakskravet, er det kullet som rapporterer om den beste kvaliteten ved sitt studium gjennom NOKUTs studiebarometer. Selv om funnene i denne oppgaven ikke viser en tydelig sammenheng mellom de to faktorene, mener jeg likevel vi ikke skal utelukke at den finnes.

6.3 Sammenheng mellom FoU og kvalitet

Det er, i likhet med strategien generelt, vanskelig å knytte HiOAs satsning på økt FoU-virksomhet og publisering, sammen med studiekvaliteten. Allikevel kan vi sammenligne

HiOAs egne visjoner om bli bedre og mer relevante på forskning, samt å bruke NFR og EU mer aktivt, med tall fra tilstandsrapporten for høyere utdanning. Til tross for at man fikk større tildelinger fra EU i 2015 enn hva man gjorde i 2012, er det flere av tallene som ikke er like oppløftende. Dette knytter seg blant annet til NFR der HiOA, sammenlignet med andre institusjoner, ikke leverer spesielt godt. Med tanke på at dette var områder HiOA skulle benytte seg av for å øke kvaliteten på forskning og utdanning, vil det også på dette område kunne argumenteres for at man leverer relativt ”midt på treet”. Det samme kan i stor grad sies om mye av HiOAs ytterligere arbeid med internasjonalisering, der man ikke rapporterer spesielt gode tall på samforfatterskap, flerspråklige utdanningstilbud eller studentmobilitet. Alle disse er faktorer som kunne bidratt til å øke studiekvaliteten ytterligere.

6.4 Strategiens elementer i de fire studieretningene

Ser vi de fire studiene bachelor i utviklingsstudier, bachelor i journalistikk, bachelor i sykepleie og grunnskolelærer opp mot hverandre og opp mot strategien, er det vanskelig å trekke ut elementer fra strategien og si at disse har hatt direkte innvirkning på studiekvaliteten ved de ulike retningene (hypotese 2). Ser vi isolert på tallene fra studiebarometeret, som er de beste tilgjengelige tallene på studenters egen opplevelse av studiehverdagen, er det allikevel små tegn til en positiv utvikling i studentens trivsel. Utviklingsstudier har gått fra å være en studieretning med relativt middels trivsel blant sine studenter til å bli en studieretning der studentene trives bedre enn ved de fleste andre utdanninger på HiOA. Dette har spesielt skjedd de siste to årene. Nøyaktig hva som har sørget for den økte trivselen er vanskelig å konkludere om, og det er også vanskelig å knytte dette til strategien. Allikevel må det ses som en positiv utvikling for HiOA som institusjon at man har studieretninger som beveger seg i den retningen. Ser vi på de tre siste studieretningene er det også vanskelig å lese om strategien har hatt noen særlig innvirkning, men også der ser vi små steg i riktig retning. Ser vi på HiOA som helhet kan vi se tegn til forbedring på studentenes tilfredshet totalt sett, mens undervisning og veiledning er litt på vei opp, og studie- og læringsmiljø er omtrent på stedet hvil. I tråd med strategien skulle nok HiOA gjerne sett at studentene var mer fornøyde totalt sett med studie- og læringsmiljø, ettersom en del av strategi 2020 tok for seg nettopp å utvikle fagmiljøene og studieporteføljen slik at studentene skulle sikres et stimulerende læringsmiljø og relevant og høyt læringsutbytte (HiOA 2012, 10). Som det ble vist tidligere argumenterer KiF-komiteen for at deltakelse fra begge kjønn og mangfold bidrar til å øke studiekvaliteten og læringsutbyttet. Med tanke på at kjønnsfordelingen i alle de fire studieretningene viser en ganske klar overvekt av kvinner blant studentene, kan det tenkes at dette kan ha redusert studiekvaliteten – gitt at kjønnsbalanse blant

studentene/de ansatte skulle ha en innvirkning på dimensjoner ved studiekvaliteten. Den studieretningen med den beste kjønnsbalansen over tid er journalistutdanningen, noe som kan ha spilt en rolle for at denne utdanningen generelt har hatt høyere trivsel blant studentene. Den studieretningen som har tatt størst steg for å rette opp kjønnsbalansen, er nettopp utviklingsstudier, men fordi det store hoppet i kjønnsbalansen først skjedde med tallene fra studieåret 2016–2017 er det for tidlig å knytte disse resultatene opp mot hverandre. Dette er noe det vil bli spennende å følge med på ved neste års studiebarometer.

En viktig faktor å ta med seg når man diskuterer høyere utdanning er hvor vidt studentene faktisk gjennomfører den utdanningen de begynner på. Det kan finnes mange forskjellige grunner til at studenter ikke gjennomfører sine utdanning, men at kvaliteten på studie- og læringsmiljø kan være viktige grunner er det vanskelig å se bort fra. Ser vi på tallene over registrerte studenter ved de fire utvalgte utdanningene ser vi et tydelig frafall hos flere av utdanningene når vi sammenligner høstsemestrene og vårsemestrene. Størst er frafallet hos sykepleie, deretter grunnskolelærerne. Dette er også de to studiene der studentene rapporterer om den laveste studiekvaliteten gjennom studiebarometeret. Frafallet til utviklingsstudier på sin side har vært svært lavt de siste årene, og fra høsten 2016 til våren 2017 har studiet like mange registrerte studenter. At dette har en sammenheng med at studentene opplever studiekvaliteten som høy, må kunne anses som sannsynlig.

6.5 Størrelsen på utdanningene

En del av analysen gikk ut på å vise hvorvidt vi ser en sammenheng mellom størrelse på utdanningen og studiekvaliteten studentene opplever (hypotese 3). Med bakgrunn i de to korrelasjonsanalysene som ble utført finnes det tydelige tegn på at de store utdanningene kan spille en negativ rolle på det totalte bildet av hvordan studentene ved HiOA rapporterer om opplevd kvalitet. På en så stor institusjon som HiOA er dette noe man derfor må ta høyde for hvis man ser på helheten av opplevd kvalitet. Det er derfor også viktig å ha i bakhodet at dette kan være noe av grunnen til den tilsynelatende lave bedringen i rapportert studiekvalitet i perioden som ble analysert i denne oppgaven. Det er også oppsiktsvekkende at det er de store utdanningene, som allerede rapporterer dårligst kvalitet, som er de studiene som har det største overinntaket av studenter og det største frafallet.

7. Konklusjoner

Gjennom analyse og drøfting har jeg prøvd å belyse sammenhenger mellom strategiske prioriteringer, studentenes rapporterte studiekvalitet og andre indikatorer. Basert på analyser er det vanskelig å se de tydelige sammenhengene mellom arbeidet som er gjort med Strategi 2020 og utvikling i studiekvaliteten ved HiOA. Dette knytter seg i stor grad til at HiOA ikke viser en markant fremgang på flere av de analyserte områdene som institusjonen selv trekker frem i strategien. Det er derfor vanskelig å trekke linjene. Dette blir heller ikke veldig mye bedre belyst når jeg i analysen ser nærmere på 4 utvalgte studieretninger, utover en markant forbedring hos utviklingsstudier de to siste årene. Det skal også bemerkes at på utvalgte indikatorer innen FoU og internasjonalisering viser HiOA tegn til forbedring, noe som *kan* knyttes til arbeid gjort i forbindelse med strategi 2020. Spesielt merkbart er blant annet økningen i publisering fra HiOAs side i perioden. Dette er dog ikke en faktor oppgaven har kunnet konkludere med om spiller en direkte rolle på studiekvaliteten.

Jeg ønsker på bakgrunn av undersøkelsen og trekke noen viktige slutninger. Våren 2017 har høyskolestyret konkludert med at høyskolen er kvalifisert nok til å søke NOKUT om universitetsakkreditering. Dette er et tegn på at HiOA selv mener en av hovedfaktorene i strategien er nådd. Alt i alt er det også flere av indikatorene som viser en liten fremgang i studentenes opplevde studiekvalitet fra 2013 til 2016. Blant annet har den overordnede tilfredsheten med egen studium ved HiOA som helhet økt fra 3,9 i 2013 til 4,0 i 2016. Strategien *kan* derfor vise seg å ha spilt en positiv rolle på utviklingen av opplevd studiekvalitet ved HiOA. Om denne utviklingen har vært bedre eller dårligere enn ved sammenlignbare utdanningsinstitusjoner, har ikke blitt studert i denne oppgaven. Det er også viktig å belyse som vist under kapittel 5.3 at vi ser en tydelig korrelasjon mellom utdanningenes størrelse og studentenes opplevde kvalitet. Dette er noe som *kan* ha gitt negativt utslag på rapporteringen historisk, og som må tas høyde for i videre analyser av hvordan studenter ved HiOA opplever studiekvalitet.

7.1 Svakheter ved undersøkelsen

Avslutningvis ønsker jeg å trekke frem det jeg vil anse som noen svakheter ved oppgaven og de undersøkelsene som er gjort. Først vil jeg trekke frem at deler av analysen har omhandlet få utdanninger, noe som ikke gir noen garanti for at dette er representativt for alle utdanninger ved HiOA. Allikevel var dette en nødvendig begrensning grunnet oppgavens størrelse. Selve

analysen er også gjort over en relativt kort periode, og ville kunne gitt tydeligere mønstre dersom det hadde vært mulig å gjøre tilsvarende analyser over enda flere år. Undersøkelsen er også av en slik størrelse og form at det er andre faktorer tett knyttet til studentene som ikke har vært mulig å ta med i vurderingen. Dette kan for eksempel knytte seg til utvikling i arbeidsmarkedet og følgende trender, samt utvikling innen søkere til høyere utdanningsforkunnskaper fra videregående utdanning og andre forutsetninger.

7.2 Følger for praksis

HiOA jobber i riktig retning på mange områder. I juni vedtar HiOAs styre etter all sannsynlighet en ny strategi som skal strekke seg frem til 2024. Dersom HiOA ønsker å være et ledende profesjonsuniversitet er det kritisk at man analyserer og presenterer konkrete tiltak som kan bidra til å øke studiekvalitet og trivsel ved sentrale og store utdanninger som sykepleier og lærerutdanningen. Fokus på nettopp disse utdanningene ble også foreslått i utkast til strategi 2024 som ble lagt frem på HiOAs styremøte den 9. mai 2017.²⁸

7.3 Forslag til videre forskning

HiOA gjør et godt arbeid når det kommer til å kartlegge studenters trivsel og opplevelse at studiehverdagen i samarbeid med andre økterer som NOKUT og gjennom egne undersøkelser. Allikevel vil enda tettere forskning på hva som gir effekt på studenters trivsel og oppfattelse av eget studie over lengre tid kunne gi resultater som kan bedre studentenes hverdag. Ytterligere forskning på hvordan størrelsen på utdanningene og antallet studenter per klasse påvirker trivsel og læring ville også vært svært spennende tematikk å se videre på ved HiOA, og kanskje spesielt knyttet til sykepleierutdanningen.

²⁸ <http://opengov.cloudapp.net/Meetings/hioa/AgendaItems/Details/201994>

Litteraturliste

- Andersen, Ida Marie. 2014. *MaiA – Mangfold i akademia: Høyere utdanning i møte med en kompleks virkelighet*. Oslo, Høgskolen i Oslo og Akershus.
- Dyson, Robert G. (2004). Strategic development and SWOT analysis at the University of Warwick. *European Journal of Operational Research*, 152(1): 631–640.
- Frølich, Noline, Elisabeth Hovdhaugen og Lars Inge Terum (red.). 2014. *Kvalitet, kapasitet og relevans – Utviklingstrekk i norsk høyere utdanning*. Oslo, Cappelen Damm.
- Høgskolen i Oslo og Akershus. 2012. *Ny viten, ny praksis: Strategi 2020 for Høgskolen i Oslo og Akershus*. Oslo, Høgskolen i Oslo og Akershus.
- Høgskolen i Oslo og Akershus. 2017. *Kvalitetsrapport HiOA studieåret 2015-2016*. Oslo, Høgskolen i Oslo og Akershus.
- Høgskolen i Oslo og Akershus. 2017. *Resultater fra Studiebarometeret*
<http://www.hioa.no/Om-HiOA/System-for-kvalitetssikring-og-kvalitetsutvikling-av-utdanningene-ved-HiOA/Analyseresultater/Resultater-fra-Studiebarometeret>
(1.4.2017)
- Johannessen, Asbjørn, Per Arne Tufte og Line Christoffersen. 2010. *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode*. 4. utg. Oslo, Abstrakt.
- Johnsen, Åge (red.). 2014. *En strategisk offentlig sektor*. Bergen, Fagbokforlaget.
- Joyce, Paul (2012). *Strategic Leadership in the Public Services*. London: Routledge.
- Kunnskapsdepartement. 2016. *Tilstandsrapport for høyere utdanning 2016*. Oslo.
- Kyvik, Svein og Jannecke Wiers-Jenssen. 2014. *Internasjonalisering av høyere utdanning – noen utviklingstrekk*. Oslo, NIFU.
- Lekve, Kyrre, Mari Elken, Trude Røsdal og Audun Gleinsvik. 2014. *HiOAs organisasjonsdesign for fremtiden: Ekstern underveisevaluering av styring og ledelse, faglig og administrativ organisering, Høgskolen i Oslo og Akershus – fase 2*. Oslo, NIFU.
- Meld. St. 16 (2015–2016). *Kultur for kvalitet i høyere utdanning*. Oslo, Kunnskapsdepartement.
- Mintzberg, Henry, Bruce Ahlstrand and Joseph Lampel. 2009. *Strategy Safari: Your Complete Guide Through the Wilds of Strategic Management*. 2nd ed. New York, The Free Press.
- NOKUT. 2014. *Evaluering av system for kvalitetssikring av utdanningen ved Høgskolen i Oslo og Akershus – Rapport fra sakkyndig komite*. Oslo, NOKUT.

Norsk studentorganisasjon. 2016. *Studentenes kvalitetsmelding*. Oslo, Norsk studentorganisasjon.

Sandholm, Lennart. 1971. *Kvalitet: begrep, økonomi, teknikk*, Oslo, Teknologisk forlag.

St.meld. nr. 14 (2008–2009). *Internasjonalisering av utdanning*. Oslo, Kunnskapsdepartement.